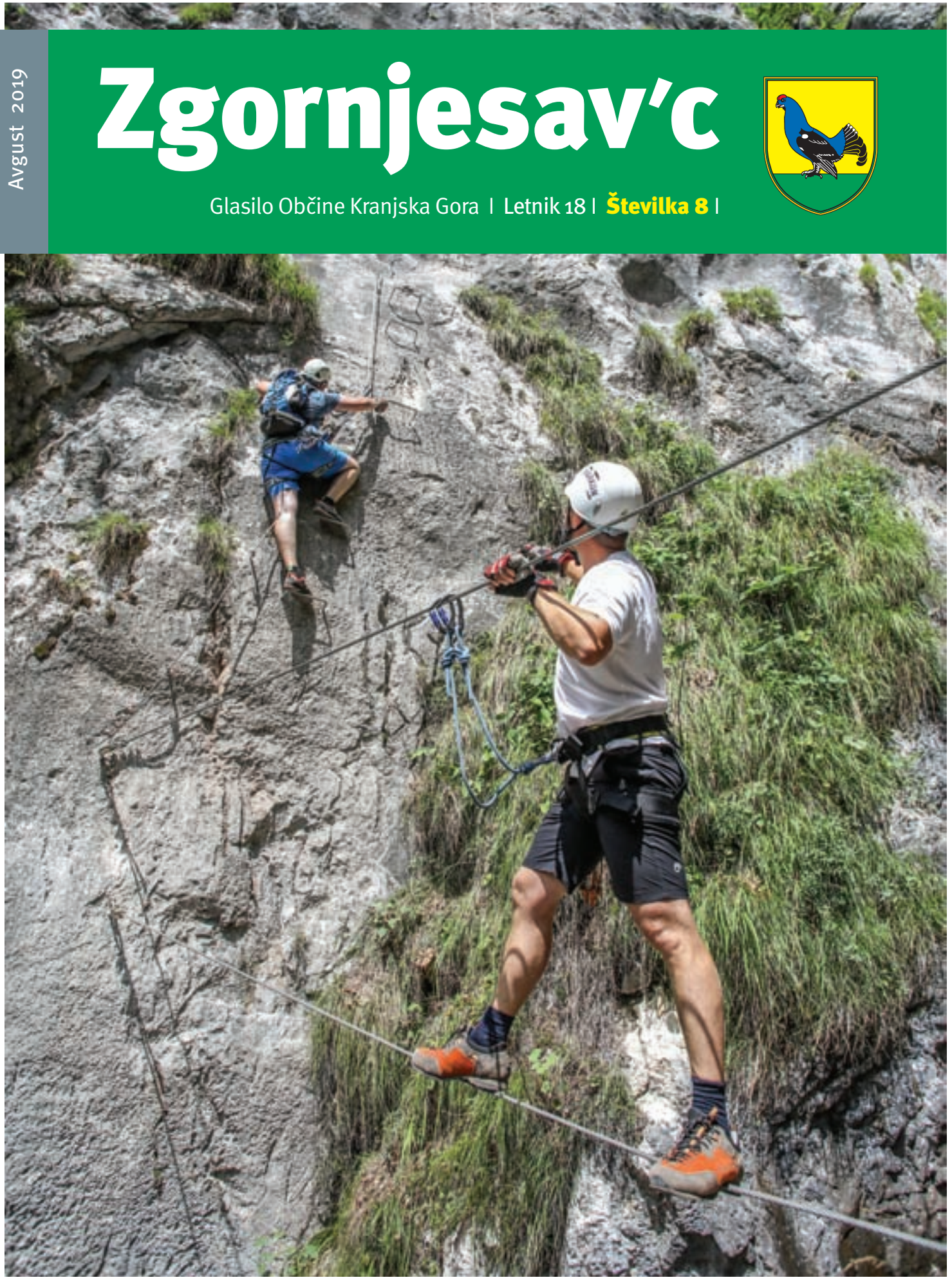
August 2019

Zgornjesav'c

Glasilo Občine Kranjska Gora | Letnik 18 | **Številka 8** |

Gorenjski Glas

Izhaja vsak torek in petek.

Super, kar 65.600 ljudi bere Gorenjski glas! Bodite med njimi tudi vi.

Vir: RBB april 2019

Naročite se na Gorenjski glas, saj s tem veliko prihranite.
Tel.: 04/201 42 41, e-pošta: narocnine@g-glas.si

www.gorenjskiglas.si

Na naslovnici: V ferati Jermn
Foto: Gorazd Kavčič

Zgornjesav'c **8**

ZGORNJESAV'C, ISSN 1580-7991
Ustanovitelj glasila:
Občina Kranjska Gora, Kolodvorska 1b, 4280 Kranjska Gora

Pravice izdajatelja izvaja:
Gorenjski glas,
časopisno podjetje, d. o. o., Kranj,
Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj

Odgovorna urednica:
Marjana Ahačič, 031/352 514,
marjana.ahacic@g-glas.si

Namestnica odgovorne urednice:
Urška Peternel, 041/570 942,
urska.peternel@g-glas.si

Novinarka:
Suzana Podgoršek Kovačič,
041/262 811,
suzana.kovacic@g-glas.si

Tehnični urednik: Grega Flajnik
Oblikovanje: Matjaž Švab
Lektorica: Maja Stržinar

Oglasno trženje:
Mateja Žvižaj 041/962 143,
04/201 42 48,
mateja.zvizaj@g-glas.si

Priprava za tisk:
Gorenjski glas, d. o. o., Kranj

Tisk: Delo, d. o. o, Tiskarsko središče; Dunajska 5, 1000 Ljubljana

Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Slomškov trg 10, 2500 Maribor

Zgornjesav'c izhaja enkrat mesečno v nakladi 19.230 izvodov, prejemajo ga vsa gospodinjstva in drugi naslovniki občine Kranjska Gora, priložen je tudi izvodom Gorenjskega glasa.

IZ VSEBINE

STRAN 4–6
Praznik občine Kranjska Gora

STRAN 7
Slovesnost pri Ruski kapelici

STRAN 9
V Martuljku uredili še ferato Jermn

STRAN 10–11
V Vrata peš, s kolesom ali avtobusom

STRAN 14
Gorski prelazi, divji petelin in gondola

STRAN 15
Poletni filmski festival

STRAN 19
Na Dovje se je vrnil Večer na vasi

STRAN 20
Jubilej PGD Dovje

STRAN 23
Kekčeve ustvarjalnice

STRAN 24
V Ratečah strežejo Rateško južno

Počastili praznik občine Kranjska Gora

Prejšnji torek, na predvečer obletnice postavitve Aljaževega stolpa na vrhu Triglava, je bila v Kranjski Gori slovesnost ob letošnjem občinskem prazniku. Župan Janez Hrovat je priznanja občine podelil Miroslavi Smolej, Darinki Tarman in Zvonku Jerebu, zlati grb Občine Kranjska Gora pa Simonu Oblaku.

MARJANA AHAČIČ

Občinski praznik v Kranjski Gori vse od ustanovitve občine pred 24 leti praznujejo v spomin na dan, ko je 7. avgusta 1895 tedanji dovški župnik Jakob Aljaž na vrhu Triglava, na zemljišču, ki ga je kupil za zgolj en goldinar, postavil kasneje po njem poimenovani stolp. Tudi letos so na predvečer praznika na trgu pred cerkvijo v središču Kranjske Gore pripravili slovesnost, na kateri je župan Janez Hrovat podelil priznanja zaslužnim posameznikom.

Tokrat so jih prejeli Miroslava Smolej, Darinka Tarman in Zvonko Jereb ter Simon Oblak, ki je prejel zlati grb Občine Kranjska Gora.

Zbrane na trgu pred cerkvijo je najprej nagovoril župan Janez Hrovat. "Današnji večer je tudi priložnost, da se spomnimo bogate zgodovine naše občine Kranjska Gora, ki je skozi čas previharila mnogokakšno bitko in v tem času dokazala, da tukaj živijo kleni ljudje, ki ljubijo naravo in gorski svet pod vršaci Julijskih Alp. Ta večer je tudi priložnost, da se spomnimo bližnje zgodovine, na leto, ki je minilo od lanske proslave in v katerem smo lahko ponosni na vse, kar nam je uspelo zgraditi, storiti in prenoviti," je občane, obiskovalce in goste nagovoril župan Hrovat.

"Kranjska Gora je moderna občina, ki je vpeta v gorski prostor, zato je skrb za našo naravo in sonaravni razvoj ena naših najpomembnejših nalog. Ponosni smo na infrastrukturo, ki smo jo po vsej občini zgradili v preteklem letu, na pomemben del dokončane kanalizacije, ki je bila velika rak rana celotne občine, in seveda ponosni smo na dograditev trga na kranjskogorski promenadi, ki že letos kaže, da je zelo dobro sprejet. Ponosni smo na obnovljene vasi, od Dovjega, ki smo ga začeli obnavljati prav v lanskem letu, naprej. Ponosen sem tudi, da ste mi občanke in občani občine Kranjska Gora zaupali ponoven mandat, za kar se vam resnično zahvaljujem in skupaj z novim občinskim svetom obljubljam, da bomo delali v blaginjo krajev pod našimi Julijci ter čez tri leta lahko ponosno zaključili to štiriletno obdobje."

Kot je poudaril župan, ima občina Kranjska Gora posameznike, ki zelo veliko prispevajo v blaginjo skupnosti na različnih nivojih življenja. "Ponosni smo na ljudi, ki pri tem izstopajo iz množice, ter da danes gostimo in podeljujemo priznanja izjemnim posameznikom, ki so se resnično izkazali s čudovitimi dejanji tako na področju kulture, gospodarstva in humanitarnosti. Ogromno so prispevali k boljšemu življenju skupnosti, za kar se jim zahvaljujem in upam, da se njihova pot v tej smeri tudi nadaljuje. Vsem nagrajencem in občanom pa čestitam in želim lepo praznovanje občinskega praznika."

Župan Janez Hrovat z letošnjimi nagrajenci: Simonom Oblakom, Darinko Tarman, Miroslavo Smolej in Zvonkom Jerebom / Foto: Tina Dokl

SIMON OBLAK

Simona Oblaka s Kranjsko Goro že tako rekoč vse življenje povezuje šport; kot član najožjega vodstva družbe Lek in predan športnik, predvsem košarkar, se je že konec osemdesetih vključil v delovanje organizacijskega odbora Pokala Vitranc ter postal eden njegovih vidnejših in najbolj predanih članov. Danes pa ga najbolj poznajo po njegovi tesni povezanosti z Rusko kapelico. V organizacijo vsakoletne spominske slovesnosti je tesno vključen vse od začetka leta 1993. Kmalu je postal glavni motor dogajanja in bil eden od tistih, ki je preko društva Rusija Slovenija vsebinsko in organizacijsko bdel nad prireditvijo in usmerjal njen razvoj. Iz objekta se je Ruska kapelica postopoma spremenila v simbol ter prerasla vlogo sakralnega objekta ali turistične znamenitosti. Postala je simbol miru, sprave in odpuščanja.

Tudi zaradi vztrajnosti in predanosti Simona Oblaka se je kapelica trdno zasidrala v zavesti slovenske javnosti ter po-

stala pomemben ambasador slovenstva ter eden najvidnejših simbolov Slovenije v Rusiji. »Simon Oblak je s svojo zagnanostjo pustil v kraju neizbrisen pečat. Dogodki, ki jih je pomagal sooblikovati, so v zadnjih treh, štirih desetletjih postali sinonim za Kranjsko Goro in celotno Zgornjesavsko dolino,« je med drugim zapisano v obrazložitvi priznanja.

MIROSLAVA SMOLEJ

Miroslava Smolej, upokojena učiteljica slovenščine in angleščine, je vse svoje življenje posvetila izobraževanju mladih in delovanju na področju kulture v občini. Zelo dejavna je pri društvu invalidov in neutrudna pri aktivnostih društev in organizacij v občini. Kot je med drugim navedeno v obrazložitvi priznanja, je tako vodila filmski in gledališki krožek, organizirala skeče, proslave in razstave, ves čas obstoja DPD Slavko Černe je bila aktivno dejavna kot tajnica, članica pevskega zbora Alojz Plantau, folklorne skupine in gledališkega odseka. V Društvu invalidov občine Kranjska Gora je poverjenica vse od ustanovitve pred več kot dvajsetimi leti. Poleg rednih zadolžitev skrbi za gledališki abonma članov, pripravlja ali sodeluje na proslavah, prireditvah, obiskih domov starejših občanov, na pohodih in izletih. Spoprijateljila se je tudi s športom, goji balinanje, kegljanje z nihajno kroglo in pikado, je še zapisano v obrazložitvi. Letos praznuje osemdeset let. Je tudi članica dueta »vaški klepetulji Mina in Franca«, v katerem skupaj z drugo nagrajenko Darinko Tarman navdušuje domačine in obiskovalce Kranjske Gore.

DARINKA TARMAN

Darinka Tarman je zelo aktivna na področju pomoči občanom, ki so zaradi starosti, bolezni ali obnemoglosti vezani na dom. S svojim strokovnim znanjem kot nekdanja medicinska sestra pomaga društvu invalidov, sodeluje z Rdečim križem, bila je ena prvih prostovoljk v Domu Viharnik, obenem pa še vedno izvaja kreativne delavnice s področja ljudskega izročila, domače kulinarike, soustvarja družabne in kulturne dogodke ter sodeluje z Gornjesavskim muzejem. "Za člane društva invalidov izvaja meritve krvnega sladkorja, holesterola, krvnega tlaka ter sočutno pomaga osebam ob težkih psihičnih obremenitvah. Vključena je v najrazličnejše projekte in delavnice za starejše, ohranja kulinarično dediščino, izvaja delavnice peke in kuhanja, literarne ure za stanovalce Doma Viharnik, vodi pevski zbor, je izvrstna animatorka z bogatim strokovnim znanjem in izkušnjami ter velikim posluhom za starejše ... Kot aktivna članica KPD Podkoren od svojega petnajstega leta starosti do danes je zaslužna za izjemne dosežke na področju kulture, pomembne za razvoj in ugled občine," so še zapisali.

Simon Oblak / Foto: Tina Dokl

Miroslava Smolej / Foto: Tina Dokl

Darinka Tarman / Foto: Tina Dokl

Zvonko Jereb / Foto: Tina Dokl

ZVONKO JEREB

Zvonko Jereb je priznanje občine prejel za nesebično pomoč ob naravni nesreči, ko je lansko jesen vodna ujma prizadela vas Belca. Da je s svojo strokovnostjo, odzivnostjo, pogumom in drznostjo rešil dva domačina, ujeta v poslopju, ki ga je nevarno poplavljala voda, je tvegal lastno življenje, so poudarili domačini z Belce, ki so ga predlagali za prejemnika priznanja. "Tisti večer se je na klic na pomoč odzval hitro, odločno, brez pomislekov. Poklical je svojega strojnika, Anžeta Lendera, ki je začel izdelavo nasipa. Belca je še naprej strmo naraščala. Anže je izdelal nasip, nato pa je z reševanjem nadaljeval Zvone sam. Povzpel se je čez nasip, bager se je nevarno nagnil, nam je zastajal dih. Sam ocenjujem, da v tistih pogojih, če ne bi šlo za reševanje dveh oseb, ki sta bili ujeti v smrtno nevarnem območju v stavbi žage, ne bi bilo varno nadaljevati vožnje po poplavljenem platoju. Zvone je šel, prišel do žage ter Slavca in Žiga pripeljal na varno. Približno deset minut po tem, ko ju je pripeljal do Lotričeve hiše, je skozi stavbo žage že tekla voda ... " dogodke tistega dne opisuje Andrej Skumavc.

Poklonili so se spominu na Jakoba Aljaža

SUZANA P. KOVAČIČ, FOTO: **TINA DOKL**

V petek, 2. avgusta, so se na pokopališču na Dovjem poklonili spominu na Jakoba Aljaža. Venec na njegov grob so položili podžupan Občine Kranjska Gora Bogdan Janša, generalni direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Jernej Hudolin, podpredsednik KUD Jaka Rabič Dovje - Mojstrana Franc Voga, župnik Franc Juvan in predsednik Planinskega društva Dovje - Mojstrana Gregor Berce. S tem in z odprtjem že štiridesete likovne kolonije Vrata v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani se je začel praznični avgust, mesec, v katerem praznuje občina Kranjska Gora. Uradno je praznik 7. avgusta, v spomin na dan, ko je leta 1895 dovški župnik Jakob Aljaž na vrhu Triglava postavil kasneje po njem poimenovani stolp.

V Špiku zadovoljni z obiskom

Tako kot v preteklih nekaj letih so z dozdajšnjim potekom sezone zelo zadovoljni v gorenjskih kampih, kjer na vrhuncu sezone kapacitete marsikje komaj sledijo povpraševanju. Med njimi je tudi Kamp Špik v Gozdu - Martuljku. Kamp, ki lahko sprejme šeststo gostov, je polno zaseden, a so v prvih dneh avgusta naval še obvladovali in jim gostov ni bilo treba zavračati. Kot pravijo, so lani zabeležili 35 tisoč nočitev, v letošnji sezoni pa bodo te številke še višje. Med gosti je okoli trideset odstotkov Nemcev, sledijo Nizozemci (dvajset odstotkov), okoli 15 odstotkov pa je domačih gostov.

Tudi v Kampu Špik so za zdaj zadovoljni z letošnjo sezono. / Foto: Gorazd Kavčič

Župan jim je voščil

Dvajset jubilantov, starih devetdeset let, imajo letos v občini Kranjska Gora. Srečanja z županom Kranjske Gore Janezom Hrovatom v dneh ob občinskem prazniku so se udeležili Anton Požar, Arzenij Kuret in Franc Makše, vsi trije iz Rateč, Ernestina Lapčević iz Kranjske Gore, Elizabeta Berlič iz Gozda - Martuljka, iz mojstranškega konca pa Marija Lakota, Cecilija Dernič, Marija Rabič, Vida Šušteršič in Matija Krznarič. Županovo srečanje z občani jubilanti je postalo tradicionalno, enkrat na leto v času praznovanja občinskega praznika. V devetdesetih letih življenja se nabere veliko osebnih zgodb – bridkih in sladkih, in za jezero izkušenj. Za letošnje jubilante bi veljalo, da so čili in bistrega duha, podelili so veliko iskrivega in zanimivega. (Več o tem bomo objavili v naslednji številki Zgornjesavca.)

Županovo srečanje z jubilanti je bilo v prijetnem okolju turistične kmetije Psnak v Zgornji Radovni. / Foto: Tina Dokl

Kolesarjenje za ozaveščanje

Novomeški rekreativni kolesar Matjaž Golob je od 5. avgusta na poti s kolesom z namenom ozaveščanja o celiakiji in izzivih bolnikov s celiakijo pri vsakdanjem življenju brez glutena. Do 18. avgusta ima v načrtu obisk vseh 212 slovenskih občin v 14 etapah; prejšnji četrtek se je ustavil tudi v Kranjski Gori, kjer so mu zaželeli srečno pot. Skupaj bo prekolesaril tri tisoč kilometrov.

Spominska slovesnost pri Ruski kapelici

Letošnja spominska slovesnost pri Ruski kapelici je bila v znamenju stoletnice Univerze v Ljubljani in vloge ruskih profesorjev pri njenem nastanku. Slavnostni govornik na sobotni prireditvi je bil predsednik državnega zbora Dejan Židan.

MARJANA AHAČIČ, FOTO: **TINA DOKL**

Ruska kapelica je postala del naše moralne in civilizacijske zaveze, da tej in prihodnjim generacijam zagotovimo mir in varno življenje, je na spominski slovesnosti pri Ruski kapelici pod Vršičem poudaril slavnostni govornik predsednik državnega zbora Dejan Židan.

Tudi letos se je na slovesnosti ob kapelici, postavljeni v spomin ruskim vojnim ujetnikom, ki jih je med gradnjo ceste čez Vršič zasul snežni plaz, zbralo več kot tisoč ljudi. Prireditve, ki so jo organizirali Društvo Slovenija Rusija, Občina Kranjska Gora in rusko veleposlaništvo v Sloveniji, se je tradicionalno udeležila tudi uradna delegacija Rusije, ki jo je tokrat vodil minister za komunikacije Konstantin Noskov. Navzoča je bila delegacija Ruske pravoslavne cerkve ter številni slovenski gospodarstveniki in politiki na čelu s predsednikom republike Borutom Pahorjem in predsednikom vlade Marjanom Šarcem.

Zbrane na spominski slovesnosti pod Vršičem je v imenu gostiteljev pozdravil kranjskogorski župan Janez Hrovat. "Ruska kapelica je, posebej za prebivalce Kranjske Gore, že od njene postavitve konec prve svetovne vojne naprej simbol nesmiselnega trpljenja vojakov, spremljevalnega osebja, ujetnikov in ne nazadnje tudi domačinov. Vsaka družina je imela v enotah takratne avstro-ogrske armade vsaj kakšnega člana in ljudje so se prav zaradi tega še kako zavedali, kako pomembna je solidarnost, strpnost in človečnost v takratnih težkih razmerah. V krajih naše občine, od Rateč do Mojstrane, je bilo nastanjenih več deset tisoč vojakov in drugih oseb, ki so jih domačini vzeli za svoje in že takrat pokazali svoje odprto srce, brez vsakega etničnega ali verskega sovraštva. Z meseci in leti so se med njimi in vojaki stkale vezi, ki so ostale cela njihova življenja, in marsikatero iskreno prijateljstvo in ljubezen je vzklilo v teh hudih in krvavih časih v dolinah pod Triglavom. Kar nekaj mladih fantov, tudi ruskih korenin, je v Kranjski Gori našlo svoj dom; priimki, ki so ostali, še danes govorijo pisane življenjske zgodbe. Naj zato vsem, ne le domačinom, ta nesmiselni čas, v katerem je samo v bojih na Soški fronti umrlo več kot 300 tisoč vojakov, ostane v večen opomin. Slava vsem, ki so na prelazu Vršič trpeli in umrli za katerokoli domovino, vladarja ali takratnega našega cesarja."

Častni pokrovitelj in slavnostni govornik letošnje slovesnosti je bil predsednik državnega zbora Dejan Židan, ki je v svojem nagovoru poudaril, da je skromna lesena kapelica neprecenljiv dar spomina, ki opominja in nosi neprecenljivo zgodovinsko sporočilo. »Podarile so nam ga generacije pred nami, ki so se zavedale krhkosti in dragocenosti miru ter nesmiselnosti trpljenja vseh vojn. Postala je več kot le kraj pietete, več kot le simbol globokega prijateljstva med ruskim in slovenskim narodom in njunimi ljudmi. Postala je del naše moralne in civilizacijske zaveze, da tej in prihodnjim generacijam zagotovimo mirno in varno življenje,« je dejal Židan.

Vodja ruske delegacije, minister Konstantin Noskov je poudaril, da je Ruska kapelica temelj skupnega spomina, ki so ga več desetletij ohranjali naši predhodniki in ga je treba ohranjati tudi za zanamce. Ob tem se je Slovencem zahvalil za skrb za kapelico.

»Ne le da vidim realna dejanja, ki vodijo k ohranitvi tega simbola našega skupnega spomina, čutim tudi ta topel, iskren odnos, ki ga gojite do Rusov, in verjemite, da so to vzajemna čustva,« je zbrane pri kapelici nagovoril tudi Noskov.

Nekatera parkirišča po novem plačljiva

V Kranjski Gori in Mojstrani želijo z novim načinom urejanja prometa spodbuditi večjo uporabo javnega prevoza in umiriti velik pritisk na najbolj priljubljene turistične točke v občini.

MARJANA AHAČIČ

V Zgornjesavski dolini so to poletje na dveh največjih parkiriščih, kjer je bilo doslej mogoče parkirati brezplačno, z začetkom poletne sezone uvedli plačevanje parkirnine: na vstopni točki Topolino v Mojstrani ter na prvem parkirišču ob jezeru Jasna; od velikega parkirišča pod smučiščem do Jasne je obiskovalcem na voljo brezplačen avtobusni prevoz.

Prva ura parkiranja je na plačljivih parkiriščih brezplačna, vsaka naslednja ura parkiranja pa za avtomobile stane en evro. Cena parkiranja za avtodome pod smučiščem Kranjska Gora za 24 ur znaša 12 evrov. Plačevanje parkirišč je možno prek kratkih sporočil ali s pomočjo aplikacije EasyPark.

»V SMS-sporočilo napišite številko območne kode, ki je napisana na informacijski tabli na parkirišču, in oznako registrske tablice ter to pošljite na številko 031 209 020. Lahko pa si na pametni mobilni telefon naložite mobilno aplikacijo EasyPark in preprosto sledite navodilom aplikacije ter na ta enostaven način poravnate parkirnino,« razlagajo v Turizmu Kranjska Gora. Kot so pojasnil v Kranjski Gori, so se za ta ukrep odločili predvsem zaradi povečanja števila dnevnih obiskovalcev, ki zasedajo pozicije ob vhodih na zanimiva območja in ob kolesarski stezi.

V SMS-sporočilo napišite številko območne kode, ki je napisana na informacijski tabli na parkirišču, in oznako registrske tablice ter to pošljite na številko 031 209 020. Lahko pa si na pametni mobilni telefon naložite mobilno aplikacijo EasyPark in preprosto sledite navodilom aplikacije. Prva ura parkiranja je brezplačna, vsaka naslednja ura parkiranja za avtomobile stane en evro.

V letošnji poletni sezoni je na Topolinu, vstopni točki na kolesarsko stezo in v Zgornjesavsko dolino, treba plačati parkirnino. / Foto: Gorazd Kavčič

Hkrati so v destinaciji uvedli turistični avtobus, s katerim želijo obiskovalce in domačine spodbuditi k uporabi javnih prevoznih sredstev. Avtobus tako štirikrat dnevno vozi na relaciji med Mojstrano in Planico, od tega dvakrat dnevno vožnjo podaljša tudi na relacijo Planica–Peričnik. Namenjen je tako obiskovalcem za brezskrbno raziskovanje krajev v destinaciji kot tudi domačinom za opravljanje vsakodnevnih obveznosti. Cena vozovnice je dva evra, za otroke do vključno šestega leta starosti je vožnja z avtobusom brezplačna.

»Z vpeljavo turističnega avtobusa želimo obiskovalce in domačine spodbuditi k uporabi javnih prevoznih sredstev in posledično prispevati k spremembi potovalnih navad. S tovrstnim delovanjem bomo pomembno prispevali k ohranitvi alpskega okolja in kakovostnega življenjskega prostora za ljudi in ekosisteme,« pravijo na Turizmu Kranjska Gora. Avtobus bo po Zgornjesavski dolini vozil do 1. septembra.

Sicer pa so na začetku sezone na Topolinu, parkirišču in vstopni točki na kolesarsko stezo in v Zgornjesavsko dolino, postavili nov mobilni objekt, v katerem deluje turistično-informacijski center. Nekdanji leseni hiški so namreč nadomestili z novo mobilno hiško, kjer je urejen tudi gostinski lokal. Hiško, premični objekt sodobnega videza, bodo lahko, če bo treba, tudi selili na drugo lokacijo. Točko Topolino so sicer na parkirišču ob regionalni cesti in daljinski kolesarski poti tik pred odcepom za Mojstrano tamkajšnji turistični delavci ob pomoči Občine Kranjska Gora uredili pred dvema letoma.

V Martuljku uredili še ferato Jermn

Ferata Jermn, ki so jo uredili v neposredni bližini ferate Hvadnik na robu Gozda - Martuljka, sodi med težavnejše.

MARJANA AHAČIČ

S priložnostno slovesnostjo so sredi poletja odprli ferato Jermn, ki so jo uredili v neposredni bližini pred dvema letoma odprte ferate Hvadnik na robu Gozda - Martuljka. Gre za tretjo ferato v Zgornjesavski dolini, prvo so pred nekaj leti uredili v neposredni bližini Slovenskega planinskega muzeja, po ocenah upravljavcev jo je doslej preplezalo že več kot 50 tisoč planincev.

Jermn je najzahtevnejša med vsemi tremi, njena težavnost je opredeljena z »D«, na nekaterih mestih celo »E« (sosednja ferata Hladnik je nekoliko manj zahtevna, opredeljena kot B/C težavnostne stopnje), dolžine 180 in višine 220 metrov, kar pomeni, da povprečen plezalec za plezanje potrebuje eno uro, za sestop pa pol manj. Dostop do ferate je urejen z asfaltne ceste v Gozdu - Martuljku, ki pelje proti Srednjemu Vrhu tik pred mostom, kjer preči potok, ki priteče iz Jermnovega slapu.

Kot je povedal gorski vodnik Gregor Kofler, je treba ločiti med zahtevnimi plezalnimi potmi v gorah ter feratami, ki so v bistvu zavarovana plezališča v dolinah in v tem smislu nekakšni športni objekti na prostem. »Slovenci to vedo, tujci pa manj, predvsem za Prisank pogosto mislijo, da je tam ferata, pa ni. Tam so določena mesta zavarovana, vsa pa ne. Ferate so tako lahko odlični poligoni za zahtevnejše poti v gorah. Ponujajo adrenalinska doživetja, a le s primerno opremo,« je opozoril izkušeni vodnik Kofler in za ilustracijo opisal, kako je njegov oče v mojstranski ferati srečal plezalca, ki je bil opremljen s čelado, kompletom za plezanje in rokavicami, zraven pa je bil – bos.

Ferato, ki so jo poimenovali Jermn, so konec julija uradno odprli podpredsednik PD Gozd Martuljk Toni Luzar, župan Janez Hrovat, predsednica planinskega društva Oti Mertelj in direktor Turizma Kranjska Gora Blaž Veber.

Jermn, urejen tik ob ferati Hvadnik na robu Gozda - Martuljka, je najzahtevnejša ferata v Zgornjesavski dolini. / Foto: Gorazd Kavčič

Kljub temu ferate veljajo za zelo varne plezalne poti. V mojstranski, ki jo je preplezalo že vsaj 50 tisoč planincev, tako do slej še niso zabeležili resnega primera, v katerem bi morali posredovati gorski reševalci.

Gusti Luzar, podpredsednik PD Gozd Martuljk, je zadovoljen, da so novo ferato dobili prav v letu, ko društvo praznuje 70-letnico delovanja. »To je velika pridobitev, pa tudi obveznost, ker bomo morali pregledovati in vzdrževati poti.« Župan Janez Hrovat pa je prepričan, da bo nova ferata popestrila prosti čas tudi številnim domačinom, ne le obiskovalcem. Zadovoljen je tudi, da je Kranjska Gora na področju ferat med vodilnimi v Sloveniji.

Po mnenju gorskega vodnika Mitje Šorna je Kranjska Gora pri razvoju in urejanju urejenih plezalnih poti zaznala priložnost za dodatni razvoj ponudbe planinskega turizma v destinaciji. Z več urejenimi feratami se po njegovem prepričanju veča prepoznavnost Kranjske Gore kot planinske destinacije v Evropi in drugod po svetu. Z nadelavo prvih dveh ferat Mojstrana in Hvadnik ter najnovejše Jermn pa Kranjska Gora počasi stopa ob bok destinacijam z razvitim feratarskim turizmom, torej Avstriji in Italiji. Obisk ferat, ki se iz leta v leto povečuje, pa je pokazatelj, da se pomikamo v pravi smeri, je prepričan Šorn.

V Vrata raje peš, s kolesom ali avtobusom

Minuli konec tedna je bil prvi od treh v avgustu, s katerim v Mojstrani zagotavljajo dodatna brezplačna parkirišča ter brezplačen avtobusni prevoz do Aljaževega doma v Vratih s ciljem umirjanja prometa. Avtobus vozi tudi v prazničnem koncu tedna od 15. do 18. avgusta (vključno s petkom, 16. avgusta) in še 24. in 25. avgusta.

SUZANA P. KOVAČIČ

V okviru aktivnosti spodbujanja trajnostne mobilnosti in umirjanja prometa v dolini Vrata je tudi letos na voljo brezplačen avtobusni prevoz na relaciji Mojstrana–Vrata. Kot je pojasnil podžupan Kranjske Gore Bogdan Janša, so lanskoletni med domačini in obiskovalci dobro sprejet projektni dan umirjanja prometa letos razširili na tri najbolj obremenjene konce tedna v avgustu, ko sicer dolina ni popolnoma zaprta za promet, vendar pa organizatorji, ob občini so to še Triglavski narodni park, Slovenski planinski muzej in Planinska zveza Slovenije, obiskovalce spodbujajo, naj svoje vozilo pustijo na enem od brezplačnih parkirišč v Mojstrani in se v dolino Vrata odpravijo peš, s kolesom ali brezplačnim avtobusom. »Občina Kranjska Gora si skupaj s partnerji prizadeva trajnostno urediti promet v dolini Vrata. Interes tako naravovarstvenikov kot turističnih delavcev in drugih deležnikov je, da se v Vratih pritisk motornega prometa omili. Določeni predeli v Alpah so v tovrstni politiki obiskovanja primer odlične prakse, ki je običajno kljub začetnim nasprotovanjem in izzivom izredno dobro sprejeta, predvsem pa nujna,« je poudaril podžupan Janša. Cilj brezplačnih avtobusnih prevozov je spodbuditi obiskovalce k prepoznavanju prednosti tovrstnih prometnih režimov in hkrati upravljavcem podati izredno pomembno izkušnjo.

Bogdan Janša z Majdo Odar iz TNP in Matjažem Podlipnikom iz TD Dovje - Mojstrana /Foto: arhiv B. Janše

Brezplačni avtobus vozi še dva avgustovska konca tedna – ves dan od šeste ure zjutraj do poznega popoldneva vsako polno uro od parkirišča pri nekdanji železniški postaji Mojstrana (na sliki) do Aljaževega doma v Vratih in nazaj. Zadnja vožnja avtobusa iz Vrat je ob šestih zvečer. / Foto: Tina Dokl

POZITIVNO PRESENEČENI NAD ŠTEVILOM UPORABNIKOV AVTOBUSA

Podžupan Janša je strnil vtise in dodal nekaj prvih, še neuradnih podatkov, kako je bilo v soboto in nedeljo, 10. in 11. avgusta: »Na sobotni sončni dan smo imeli 195 uporabnikov javnega prevoza v dolino in 161 iz nje. Nedeljsko dopoldne je bilo megleno z dežjem, popoldne se je razjasnilo; beležili smo 120 uporabnikov javnega prevoza v dolino in 210 iz nje. Neuradne številke govorijo, da tak način obiska z urejenim javnim prevozom zagotovo razbremeni dolino. Po prvi oceni bi bilo namreč približno za slabo tretjino dodatnih vozil, ki bi vstopila v dolino Vrata, če javnega prevoza ne bi bilo. Ves dan sta vozila dva avto-

»V imenu ekipe Vrata 2019, v kateri smo predstavniki občine, Triglavskega narodnega parka, Turističnega društva Dovje - Mojstrana, Planinskega društva Dovje - Mojstrana in drugi prostovoljci lokalnih društev, se vsem zahvaljujemo za odziv.«

Na sobotni sončni dan, 10. avgusta, je bilo po prvih še neuradnih podatkih 195 uporabnikov javnega prevoza v dolino in 161 iz nje. V nedeljo, 11. avgusta, je bilo dopoldne megleno z dežjem, popoldne se je razjasnilo; zabeležili so 120 uporabnikov javnega prevoza v dolino in 210 iz nje. Neuradne številke govorijo, da tak način obiska z urejenim javnim prevozom zagotovo razbremeni dolino.

busa, večjih zamikov pri voznem redu ni bilo. Čez dan je bilo na parkirišču pri nekdanji železniški postaji v Mojstrani parkiranih med štirideset in šestdeset vozil. Prvi vtisi obiskovalcev so zelo pozitivni, absolutno podpirajo prizadevanja v smer omejevanja prometa v dolino in čim večje uporabe javnega prevoza in seveda vzpostavitve režima, ki bi dolino dolgoročno razbremenil. V imenu ekipe Vrata 2019, v kateri smo predstavniki občine, Triglavskega narodnega parka, Turističnega društva Dovje - Mojstrana, Planinskega društva Dovje - Mojstrana in drugi prostovoljci lokalnih društev, se vsem zahvaljujemo za odziv. Kljub temu da je prometni tok v Vrata normalno potekal, smo nad številom uporabnikov javnega prevoza pozitivno presenečeni. Žal pa še ostaja velik problem divjega parkiranja z avtomobili v dolini, ko se zapolni parkirišče v Vratih, prašenja z makadamske ceste in posledično slabe prometne varnosti, na kar nas vsakič opozorijo kolesarji in pohodniki.«

»AVTOMOBILOM SPLOH NE BI SMELI VEČ DOVOLITI VSTOPA V DOLINO VRATA«

Domačini in turisti, s katerimi smo govorili v soboto, podpirajo prizadevanja za zmanjšanje prometne obremenjenosti alpskih dolin. »Avtomobilom sploh ne bi smeli več dovoliti vstopa v dolino Vrata, ampak naj bi obiskovalci lahko dostopali le peš, s kolesom ali avtobusom,« je akciji umirjanja prometa naklonjena Mojca Belingar iz Nove Gorice. Družina Špelič iz Kočevja je bila na poti na dopust v Kranjsko Goro, a so naredili postanek za obisk Vrat z javnim avtobusnim prevozom, za samo akcijo, ki jo prav tako podpirajo, pa so izvedeli iz medijev. Zvonimir Blenkuš je domačin iz Mojstrane. Do Peričnika gre velikokrat peš, tokrat pa sta se z ženo Moniko odločila, da se z avtobusom peljeta do Vrat, se sprehodita in popijeta kavo v Aljaževem domu. »Absolutno podpiram pobudo umirjanja prometa,« je poudaril. Tudi tuje turiste smo srečali na avtobusu. Angleška zakonca Delight sta se vrnila s Triglava. »Povzpela sva se najprej do Kredarice, prespala v domu, danes pa na Triglavu doživela sončni vzhod. Prelepo je bilo. Ob vrnitvi v dolino sva se zelo razveselila avtobusa v Vratih, saj sva bila po turi precej utrujena,« sta pripovedovala Angleža.
Na info točki pri Mercatorju v Mojstrani je informator potnike tudi pozdravil in jim razdelil brezplačne izvode publikacije, v kateri je povzet namen akcije, dodan vozni red avtobusov, postajališč, parkirišč. In tudi namig, kaj vse je vredno obiskati že v Mojstrani in v dolini Vrata; pot Triglavske Bistrice, Slovenski planinski muzej, slap Peričnik in kočo pri Peričniku, galerije – naravni spodmol, Aljažev dom, razgledišče na Triglavsko severno steno ...
Akcija umirjanja prometa z brezplačnim parkiranjem in brezplačnim javnim avtobusnim prevozom bo še v podaljšanem prazničnem koncu tedna od 15. do 18. avgusta (vključno s petkom, 16. avgustom) in še 24. in 25. avgusta – ves dan od šeste ure zjutraj do poznega popoldneva vsako polno uro od parkirišča pri nekdanji železniški postaji Mojstrana do Aljaževega doma v Vratih in nazaj. Zadnja vožnja avtobusa iz Vrat bo ob šestih zvečer.

Zvonimir Blenkuš je domačin iz Mojstrane. Do Peričnika gre velikokrat peš, tokrat pa sta se z ženo Moniko odločila, da se z avtobusom peljeta do Vrat, se sprehodita in popijeta kavo v Aljaževem domu. "Absolutno podpiram pobudo umirjanja prometa," je poudaril. / Foto: Tina Dokl

Obiskovalci doline Vrat, ki smo jih srečali v soboto, podpirajo prizadevanja v smeri umirjanja prometa v Vrata. Potniki (na sliki) so tako raje izbrali javni avtobusni prevoz, del poti pa prehodili. Tudi kuža se nad tem ni prav nič pritoževal. / Foto: Tina Dokl

Kako umiriti promet v občutljivem alpskem svetu

Tako Triglavski narodni park kot lokalne skupnosti si v času, ko pritisk turizma na občutljivi gorski svet narašča, prizadevajo za zmanjšanje negativnih vplivov, predvsem tistih, ki jih prinašajo vse večje prometne obremenitve.

MARJANA AHAČIČ

V Vintgarju so lani našteli dobrih tristo tisoč obiskovalcev, 15. avgusta lani je bilo v Vratih dva tisoč avtomobilov, v vsem lanskem letu pa več kot 42 tisoč obiskovalcev; na najbolj obremenjeni dan kar 12 tisoč, je nekaj ilustrativnih številk in s tem razlogov, da si tako v našem edinem narodnem parku kot v lokalnih skupnostih na njegovem območju v zadnjih letih intenzivno prizadevajo za umirjanje prometa, navedel direktor TNP Janez Rekar. »Vzpostavili smo številne javne prevoze, nadaljujemo aktivnosti, kot so promocijski dnevi in umirjanje prometa,« je zagotovila Tina Markun in pojasnila, da bodo tudi letos v avgustu nadaljevali aktivnosti v eni od prometno najbolj obremenjenih dolin pri nas, dolini Vrata.

Parkirna ura, namenjena planincem. Na njej označijo predviden čas vrnitve v dolino in napišejo telefonsko številko ter tako omogočijo pristojnim službam, da se hitreje odzovejo, če ugotovijo, da nekdo potrebuje pomoč. / Foto: Gorazd Kavčič

Simon Sušanj, Policijska uprava Kranj, Bogdan Janša, podžupan Kranjske Gore, Janez Rekar, direktor TNP, in Miro Eržen, podpredsednik Planinske zveze Slovenije

»Naša prizadevanja gredo v smeri ohranjanja narave in kulturne dediščine, prebivalcem znotraj Triglavskega narodnega parka želimo omogočiti normalno življenje, želimo pa tudi, da bi bilo doživetje obiska parka kakovostnejše tudi za obiskovalce,« zatrjuje Rekar.

»Številke, ki jih beležimo v zadnjem obdobju, so grozljive, zato je treba napeti vse sile, da naša prizadevanja za umiritev situacije dobijo širšo podporo in da projekt, ki smo ga začeli lani v Vratih, tudi zaključimo in ga v polni meri začnemo izvajati že v prihodnjem letu,« je poudaril podžupan Kranjske Gore Bogdan Janša.

Prizadevanjem za umiritev prometa se pridružuje tudi Planinska zveza Slovenije. Podpredsednik Miro Eržen opozarja, da je prav planinstvo eden od pomembnih dejavnikov turizma, saj glede na lani opravljeno študijo ustvari okoli 131 milijonov evrov neposrednega dohodka letno, upoštevajoč multiplikativne učinke pa celo več kot 230 milijonov. »A tujci, ki pridejo k nam, poudarjajo, da imamo čudovito naravo in prijazne ljudi, da pa so razmere na področju javnega prevoza in logistike slabe in neurejene,« je opozoril Eržen, ki je turiste in planince tudi tokrat opozoril na varno hojo v hribe. Planinska zveza je v zvezi s tem pred kratkim izdala posebno brošuro, s katero planince opozarja, kako pravilno hoditi prek planinskih pašnikov.

Prizadevanjem za umiritev razmer se pridružujejo tudi policisti, ki usmerjajo, opozarjajo pa tudi kaznujejo tiste, ki kršijo prometne predpise. Kot je ob tem še opozoril Simon Sušanj s Policijske uprave Kranj, pa v alpskih dolinah in drugih turističnih središčih opažajo veliko kraj.

Sicer pa je podžupan Bogdan Janša predstavil še eno novost, in sicer parkirno uro, namenjeno planincem, zasnovali pa so jo skupaj s Planinsko zvezo Slovenije in na pobudo Mira Eržena. Ura je zasnovana tako, da planinci na njej označijo predviden čas vrnitve v dolino in napišejo svojo telefonsko številko ter tako omogočijo pristojnim službam, da se hitreje odzovejo, če ugotovijo, da nekdo potrebuje pomoč.

Novi časi za stari Špik

MARJANA AHAČIČ, FOTO: **GORAZD KAVČIČ**

Po letih propadanja so ta teden novi lastniki začeli podirati stari Penzion Špik ob regionalni cesti v Gozdu - Martuljku; propadajoči objekt je spomladi kupilo uspešno gorenjsko podjetje in za rekonstrukcijo pridobilo veljavno gradbeno dovoljenje, je povedal župan Janez Hrovat, ki je ob tem izrazil veselje, da se bo, kot kaže, vendarle zaključil projekt že deset let nedokončane Vile Olga v neposredni bližini stavbe Žičnic Kranjska Gora.

Tako kot pred desetletjem obnovljeni Hotel Špik na drugi strani vasi je bila tudi stavba ob cesti v Kranjsko Goro kot hotelska depandansa desetletja v lasti družbe Petrol. Nekaj časa je v njem delovala restavracija, v kleti celo nočni klub, potem pa so hotel zaprli in v začetku devetdesetih prodali zasebniku, Slovencu, ki je živel v Veliki Britaniji. Pritličje objekta je bilo namenjeno gostinski dejavnosti, v nadstropju je 16 sob, okoli stavbe pa več kot tisoč metrov zemljišča in – kar je verjetno največ vredno – čudovit razgled na okoliške hribe.

Vlada žičničarjem podelila koncesijo

Vlada je kranjskogorskim žičničarjem podelila koncesijo za gradnjo krožne kabinske žičnice na Vitranc.

MARJANA AHAČIČ

V začetku julija je vlada kranjskogorskim žičničarjem, družbi RTC Žičnice Kranjska Gora, podelila koncesijo za gradnjo krožne kabinske žičnice na Vitranc, saj izpolnjujejo pogoje, določene z uredbo o koncesiji, to pa pomeni, da imajo veljavno registracijo za opravljanje dejavnosti, poravnane davke, prispevke in druge obvezne dajatve, da niso v postopku prisilne poravnave, stečaja ali likvidacijskega postopka, so finančno in poslovno sposobni ter imajo strokovno usposobljene kadre in zadostne tehnične zmogljivosti za opravljanje koncesije. Koncesija je podeljena za dobo štirideset let od dneva podpisa koncesijske pogodbe.

Župan Janez Hrovat pravi, da Občina Kranjska Gora načeloma podpira gradnjo žičnice na vrh Vitranca in da upa, da se bo investitorju uspelo dogovoriti tako z vsemi pristojnimi službami, ki izdajajo dovoljenja, kot tudi z naravovarstveniki. »Kranjska Gora potrebuje vrh Vitranca, ki je bil z žičnico dostopen že pred več kot šestdesetimi leti, ko je tam deloval tudi Dom Vitranc, danes pa je ena od črnih točk v našem turizmu,« meni župan Hrovat.

Gorski prelazi, divji petelin in gondola

Nevladno društvo za varstvo Alp Cipra Slovenija je organiziralo okroglo mizo o soobstoju divjega petelina in krožne kabinske žičnice na Vitranc, pod Erjavčevo kočo pa je bil prižig ognja – simbola upanja, povezovanja, varovanja narave.

SUZANA P. KOVAČIČ
FOTO: **TINA DOKL**

Ogenj so simbolično prižigali na več lokacijah v alpskih deželah, pri nas v soboto pod Erjavčevo kočo na Vršiču (na sliki, v organizaciji Cipre) in tudi na Vošci, Slemenovi špici, Ciprniku in Visoki Ponci. Akciji so se pridružili v Društvu za naravo Jalovec Rateče.

Med 8. in 10. avgustom se je na območju Kranjske Gore in Vršiča odvil Ogenj v Alpah: Prelaz pripoveduje, ki ga je Cipra Slovenija posvetila gorskim prelazom s poudarkom na Vršiču in spremembam v alpski pokrajini. Kot so poudarili, so gorski prelazi prostori dogajanja, ne zgolj prehajanja, zato se je z reševanjem prometne problematike na Vršiču treba vzporedno ukvarjati tudi z razvojem trajnostne turistične ponudbe, ki vključuje lokalno prebivalstvo ter naravno in kulturno dediščino.

V Kranjski Gori je bila okrogla miza o soobstoju divjega petelina in krožne kabinske žičnice na Vitranc, ki je eden izmed prioritetnih infrastrukturnih projektov. Gre za območje, kjer je že obratovala enosedežna žičnica. Vitranc je za Kranjsko Goro izrednega pomena tako na simbolni ravni kot za razvoj turizma, hkrati pa ima vitranški greben nenadomestljivo vlogo za ohranjanje divjega petelina, saj predstavlja habitat tej ogroženi in zaščiteni vrsti. Območje tudi meji na Triglavski narodni park (TNP) in je del Nature 2000. Sodelovali so Klavdija Gomboc, občinska svetnica in na dogodku predstavnica občine, Blaž Veber, direktor Turizma Kranjska Gora, Sebastjan Gašperin, lovec in predstavnik RTC Žičnice Kranjska Gora, Tomaž Mihelič, varstveni ornitolog iz Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Tomaž Petrovič iz Društva za naravo Jalovec Rateče, Sonja Rozman iz republiškega zavoda za varstvo narave in Aleš Zdešar iz TNP.

Iz vidika varstva divjega petelina je Tomaž Mihelič navedel številne značilnosti te ogrožene vrste. Populacija divjega petelina na vitranškem grebenu proti Ciprniku je po njegovi oceni stabilna, a je obenem opozoril, da gre za zelo občutljivo in plašno vrsto. Mihelič vidi problem predvsem za divjega petelina v primeru, da bo postavitev žičnice za posledico imela naval ljudi po grebenu Vitranca na Ciprnik. Če jim bo obisk uspelo omejiti na travišče na delu, kjer so že koče, v okolici pa zagotoviti mir, negativni vpliv ne bo tako velik. Zato predlaga investitorjem strogo upoštevanje omilitvenih ukrepov. Kranjsko Goro vidi kot lep, razvit kraj, ki še ima divjega petelina, in to prednost bi bilo vredno poudariti. Po besedah Sebastjana Gašperina se je populacija divjega petelina zelo spreminjala s spreminjanjem njegovih življenjskih pogojev. Nanjo vplivajo segrevanje ozračja, stanje gozda, nabiranje gozdnih sadežev. Izpostavil je primer smučišča na Tromeji na avstrijski strani, ki pa ni vplivalo na populacijo divjega petelina na slovenski strani grebena Karavank.

Klavdija Gomboc je poudarila, da so kljub turizmu, ki ima v Kranjski Gori več kot stoletno tradicijo, ohranili naravo do današnjih dni. Blaž Veber je dejal, da so že predniki ugotovili, da je turistična dejavnost tista, s katero v tej dolini lahko preživijo. Zagotovila sta, da varstvo narave ostaja zaveza Kranjske Gore, kajti le ohranjena narava omogoča razvoj turizma. Postavitev krožne kabinske žičnice pa so tudi lokalni prebivalci v anketi navedli kot prioritetno, sta pojasnila. Projekt je vključen v strategijo razvoja turizma Kranjske Gore. Pridobitev bo pomembna tudi z vidika zagotavljanja več delovnih mest, je izpostavil Veber in dodal, da so eden od redkih turističnih centrov v Evropi, ki gondole še nimajo. Tomaž Petrovič bi več želel izvedeti o sami investiciji, tej pobudi se je pridružilo kar nekaj udeležencev okrogle mize; več kot bodo imeli informacij, bolj odkrito se bodo lahko pogovorili o njenih vplivih.

Filmski biseri v Kranjski Gori

Mednarodni filmski festival v Kranjski Gori je tudi v svoji četrti izvedbi utrdil status butičnega festivala, ki privablja mnoge obiskovalce. Razgiban program kakovostnih filmov je posebno mesto namenil ženskam v sodobni družbi.

SAMO LESJAK, FOTO: **GORAZD KAVČIČ**

Kranjska Gora je že četrto leto zaživela s filmi domače in svetovne filmske produkcije. Obiskovalci so se lahko v objemu neokrnjene narave predajali zgodbam najnovejših dokumentarnih in igranih filmov, filmsko dogajanje pa je pospremil tudi pester izobraževalni program, ki je potekal v duhu delavnic in enodnevnih predavanj številnih mednarodno uveljavljenih mentorjev s področij filmske produkcije.

Po besedah direktorja festivala Matjaža Javšnika širitev filmske kulture med otroke in mlade ostaja eden glavnih ciljev festivala, zato so bili uvodni trije dnevi namenjeni mladinskemu programu, ki ga je spremljal pester nabor gledaliških predstav in ustvarjalnih delavnic za najmlajše. Filmski repertoar je postregel s kakovostnimi filmi, od katerih so mnogi premierno projekcijo doživeli prav v Kranjski Gori. Večere je že tradicionalno spremljala raznolika glasbena spremljava, ki je plesno energijo vlivala pozno v noč. V času festivala so tako med drugimi nastopili Marko Hatlak, zasedba Noair, Nana Milčinski in Bilbi.

Letošnji festival je posebno mesto namenil položaju žensk v sodobni družbi. Kot je pred začetkom festivala povedal Javšnik, filmi jasno kažejo, kako pomembna je vloga žensk v družbi in kako so še vedno vse prevečkrat odrinjene na stran. Tokrat se je za nagrade potegovalo sedem igranih celovečercev, sedem dokumentarcev in deset kratkih filmov. Nagrado za najboljši film je prejel že na mnogih festivalih hvaljen ter nagrajevan libanonski film Kafarnaum režiserke Nadine Labaki. Nagrado za režijo so podelili Ivanu Ayru za film Soni, nagrado za dokumentarni film pa je prejel film America. Nagrada za najboljši kratki film je šla v roke Teje Črnivec za film V iskanju srečnega konca. Kot novost so letos uvedli posebno nagrado, imenovano ajdovska deklica, ki je namenjena izbrani filmski ustvarjalki ne glede na področje, v katerem deluje. Prva jo je prejela producentka iranskega filma Ljubljen Elaheh Nobakht. Z uprizoritveno-filmsko pa tudi družabno poslastico pa je letos postregel posebni gost Crispin Glover, ki se giblje med Hollywoodom in antikorporacijsko umetnostjo. Kot je dejal ameriški filmski igralec, mu je udeležba na festivalu, ki Slovenijo postavlja na mednarodni zemljevid sedme umetnosti, v čast in zadovoljstvo, saj gre za popolno kombinacijo filmskih ter naravnih biserov.

Vodja festivala Matjaž Javšnik v družbi Vesne Milek

Posebno nagrado festivala, ajdovsko deklico, je prejela iranska producentka Elaheh Nobakht. / Foto: Gorazd Kavčič

Posebej velja omeniti tudi marljivost in trud številnih prostovoljcev, ki so vseskozi skrbeli za nemoten potek razgibanega festivalskega dogajanja. Festival je za vse udeležence nepozabna izkušnja. Občasno nam je sicer ponagajalo vreme, kar pa nas je vse, ki smo sodelovali pri organizaciji festivala, le še bolj povezalo, je povzel vodja prostovoljcev Maks Bembič. Čeprav je vreme žal odplaknilo nekatere dogodke, slavnostno odprtje na jezeru Jasna in podelitev nagrade ruskemu dokumentaristu Victorju Kossakovskemu v Planici, pa je organizatorjem s pomočjo lokalne skupnosti ter prostovoljcev ponovno uspelo izvesti čarobni festival, kjer se pod alpskimi vrhovi krešejo osupljive filmske pripovedi, njihovi avtorji pa se lahko družijo z mladimi filmarji, novinarji, obiskovalci in domačini – ko se življenje spremeni v film s srečnim koncem.

Naj se sliš´ ubrano petje

KARMEN SLUGA

Večina občanov Kranjske Gore dobro pozna domači mešani pevski zbor in ve, da vse leto pridno nastopajo. Zanje ni dopusta in prekinitve dela. »Zavedamo se poslanstva, da med domačine in tudi med goste naše prelepe Doline vnašamo našo slovensko pesem. Brez resnega dela ni uspeha in nemogoče je sestaviti ustrezen program glede na zvrst prireditve. Imamo redne vaje enkrat na teden. Vsako leto pa si organiziramo tridnevne intenzivne pripravljalne vaje. Vse stroške krijemo pevci sami – od nastanitve, prehrane in prevozov,« sporočajo iz zbora.

Po božičnih koncertih so se začeli pripravljati za novo sezono. Najprej jih je čakala občinska revija odraslih pevskih zborov na Jesenicah. Sledilo je srečanje upokojenskih zborov Gorenjske, kjer so dobili bronasto priznanje. Že kar nekaj let pa so povabljeni na srečanje bolnikov, operiranih na srcu, na Visoko. Obiskovalci srečanja pravijo, da jim tudi njihova pesem da novih moči. Tudi letos jih je na Tavčarjevem dvorcu pričakala navdušena množica, prelep dan pa so zaokrožili s pesmijo in plesom ter Tonetom s harmoniko. »V naslednjih dneh pa nas je čakal skoraj peklenski dan – udeležba na 50-letnici pevskih zborov Slovenije v Šentvidu pri Stični. Naslov prireditve je bil Pa se sliš´, naj se sliš´. Skoraj šest ur smo bili na žgočem soncu, zmanjkalo je celo vode. Dobesedno smo se cvrli na soncu, ampak kljub vsemu smo zvesto sledili gospodu Švaru in peli, peli,« ponosno povedo.

Konec junija so imeli letni koncert. V goste so povabili mešani pevski zbor iz Loma pod Storžičem. V največje veselje jim je bilo, da jih je spremljalo lepo vreme in da so lahko peli zunaj na trgu pred kranjskogorsko cerkvijo. Zadovoljstvo je bilo neizmerno tudi, ko so videli veliko poslušalcev. Zbora sta moči združila v pesmi V Gorenjsko oziram se skalnato stran, ki je marsikomu segla do srca. Zapeli so tudi z ruskim zborom na prireditvi v okviru ruskega vikenda v Kranjski Gori, na odprtju razstave v Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori in pripravili Večer v Borovški vesi, tudi avgusta pa ne bodo počivali. Prihajajo namreč Škerlovi dnevi, letos že petnajsto leto, ki bodo 16. in 17. avgusta. Še prej bodo 15. avgusta gostje na Vaškem dnevu v Ratečah, 21. septembra pa so povabljeni v Črnuče, na 20. obletnico okteta Zven.

»Kot lahko razberete, nam dela in povabil ne zmanjka. Treba je pridno delati. Peli bomo, dokler nam bo zdravje dopuščalo. Veseli pa smo, da nam Občina Kranjska Gora in posamezniki naše Zgornjesavske doline stojijo ob strani in so nam pripravljeni pomagati – finančno ali materialno. Še enkrat hvala občini za nakup novih bluz in srajc za narodno nošo. Naj se na tem mestu še posebej zahvalimo za pogostitev pevcev in gostov po letnem koncertu, ki ga je v celoti sponzorirala Darja iz Gostilne Martin. Pa se sliš´, naj se sliš´. To so tudi besede našega zbora,« ob koncu dodajo kranjskogorske pevke in pevci.

Prihajajo Škerlovi dnevi, letos že petnajsto leto, ki bodo 16. in 17. avgusta. Dne 15. avgusta so bili gostje na Vaškem dnevu v Ratečah, 21. septembra pa so povabljeni v Črnuče, na 20. obletnico okteta Zven.

Mešani pevski zbor Kranjska Gora na Visokem

Konec meseca spet Aljaževi dnevi

Aljaževi dnevi bodo na Dovjem, v Mojstrani in Vratih zaznamovali zadnji počitniški konec tedna. Letos poseben poudarek na klasični glasbi.

MARJANA AHAČIČ

Prireditev se bo v četrtek, 29. avgusta, ob 20. uri začela v Slovenskem planinskem muzeju, kjer bodo pripravili večer s planinsko vsebino. V petek, 30. avgusta, bo v Aljaževem prosvetnem domu na Dovjem večer z domačinom Nejcem Ropretom, igralcem SNG Drama Maribor. V soboto organizatorji vabijo na Gustlnov pohod na Dovško Babo – odhod je ob 7. uri –, ob 10. uri pa na Rajže po poteh triglavskih pravljic. Ob 20. uri bo na Trgu olimpijcev v Mojstrani (v primeru slabega vremena pa v cerkvi sv. Klemena v Mojstrani) koncert klasične glasbe Trizvok, na katerem bodo predstavljena najlepša dela klasike in romantike. Na prvo septembrsko nedeljo bo ob 15. uri v Vratih koncert klasične glasbe z naslovom Johann Sebastian Bach za vse generacije, uro pozneje pa bo v kapeli sv. bratov Cirila in Metoda v Vratih sledila še sveta maša.

Kot je povedal Marsel Gomboc, predsednik KUD Jaka Rabič Dovje - Mojstrana, Aljaževi dnevi letos dobivajo novo podobo. "Gre za najpomembnejši dogodek v letu pod Triglavom oz. KS Dovje - Mojstrana. Aljaževi dnevi so ena ključnih in največjih prireditev v naši občini, kjer se domačini, prostovoljci, farani, kulturniki, turistični delavci, športniki ter planinci globoko poklonimo spominu na našega velikega Slovenca in dušnega pastirja ... Vsa društva v kraju tradicionalno stopimo skupaj in vsako od njih pokrije delček dogajanja na njemu lasten način oz. glede na sposobnosti in izkušnje, ki jih ima."

Tokrat so medse povabili dramskega igralca Nejca Ropreta, ki je svojo mladost preživljal v Mojstrani, kjer je obiskoval tudi osnovno šolo. "Po zaključeni jeseniški gimnaziji se je posvetil študiju fizike. V tem času se je pridružil Šentjakobskemu gledališču in se po treh letih udejstvovanja na amaterskih odrskih deskah odločil opustiti fiziko ter presedlati na AGRFT, smer dramska igra in umetniška beseda. Že med študijem je sodeloval s SNG Drama Ljubljana, zavodom Bunker in Gledališčem ŠKUC, po diplomi pa se je zaposlil v SNG Drama Maribor, kjer je še danes. V Mariboru je sodeloval pri več kot tridesetih uprizoritvah, tudi v nekaterih nagrajenih na Borštnikovem srečanju," je predstavil letošnjega posebnega gosta.

Sklop letošnjih glasbenih dogodkov so poimenovali Trizvok. "Izraz v muzikologiji pomeni ime akorda, lahko tudi več zvokov/instrumentov, glasbenikov. Besedna igra se nam je zdela posrečena, kajti zvoki klasičnih glasbil pod Triglavom, ki je naš ponos, na kratko lahko pomenijo tudi TRIZVOK. To boš naš prvi tovrstni poizkus in verjamemo, da ga bomo z leti še obogatili in dopolnjevali."

Marsel Gomboc je vodenje KUD Jaka Rabič Dovje Mojsrana prevzel lani. "Na povabilo Franceta Voge in po zagotovilu članov novega UO, da mi bodo pomagali, sem se odločil, da skupaj ustvarimo novo kulturno poglavje v našem kulturnem domu," je povedal o razlogih, da se je odločil prevzeti vodenje društva. "Sem glasbenik, pevec, igralec, režiser, folklornik – na kratko kulturnik – in ena od mojih osnovnih želja je, da bi vse te dejavnosti, ki so že v Aljaževem času pomenile gonilo predvsem kulturnega razvoja v kraju, ponovno ustvarjale pod skupno streho našega kulturnega doma."

Prireditev se bo v četrtek začela v Slovenskem planinskem muzeju. V petek bo v Aljaževem prosvetnem domu na Dovjem večer z igralcem Nejcem Ropretom. V soboto organizatorji vabijo na Gustlnov pohod na Dovško Babo, Rajže po poteh triglavskih pravljic in koncert klasične glasbe na Trgu olimpijcev v Mojstrani. V nedeljo bo ob 15. uri v Vratih najprej koncert klasične glasbe, uro pozneje pa v kapeli Cirila in Metoda še maša.

V slikah upodobljena ljubezen do gora

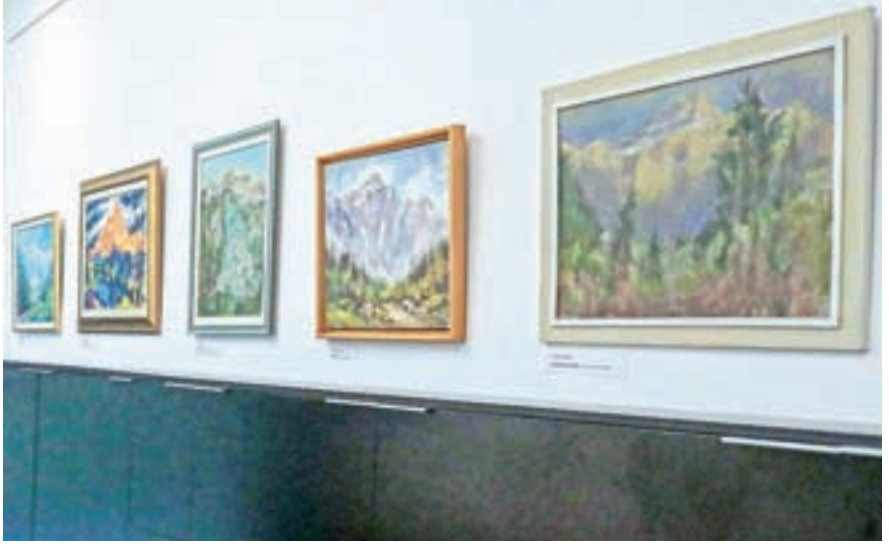
V Slovenskem planinskem muzeju je na ogled razstava slik z jubilejne, 40. likovne kolonije Vrata 2019.

SUZANA P. KOVAČIČ

Nekaj slikarjev skupaj z Ireno Lačen Benedičič, Bogdanom Janšo, Jernejem Hudolinom in Gregorjem Bercetom / Foto: Tina Dokl

Likovna kolonija v Vratih poteka vsako leto v organizaciji Planinskega društva (PD) Dovje - Mojstrana. »V društvu so planinski zanesenjaki že v preteklosti prepoznali vrednost likovne umetnosti. Začetki segajo v sedemdeseta leta prejšnjega stoletja, prve korake smo naredili skupaj z razstavnim salonom Dolik z Jesenic,« je ob nedavnem odprtju razstave v zgodovino segel Gregor Berce, predsednik PD Dovje - Mojstran, in poudaril, da je prepoznavnost likovne kolonije v zadnjih letih vse večja. Od leta 2010 so dela razstavljena v Slovenskem planinskem muzeju, slavnostno odprtje pa je bilo eden od dogodkov ob 7. avgustu, prazniku občine Kranjska Gora. Pred tem so dela razstavljali, kot je povedala direktorica Gornjesavskega muzeja Irena Lačen Benedičič, v Triglavski muzejski zbirki v Mojstrani in v Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori.
Letos je bila kolonija od 9. do 12. junija, udeležili so se je Marjan Burja, Anton Kavčič, Alenka Klemenčič, Ivan Kolar, Mojca Kovač, Ana Mlekuž Višnar, Janez Mohorič - Mokrn'k, Edi Sever, Draga Soklič, Ljubo Soklič, Vida Soklič, Pavle Ščurk in Erika Železnik. Draga Soklič sodeluje v koloniji 35 let. »Slikaš tako, kot vidiš, vsak pa vidi drugače. Moj največji navdih za slikanje so ravno gore,« je povedala Sokličeva. Njen letošnji motiv je Triglavska severna stena, tudi drugi ustvarjalci so se poklonili Triglavu – gori sanj, spominov, njegovemu prebujanju ali slovesu dneva ..., ter nacionalnemu simbolu Aljaževemu stolpu.

Čudovita narava v Vratih je vdana muza slikark in slikarjev že vrsto let. / Foto: Tina Dokl

Kranjskogorski podžupan Bogdan Janša se je zahvalil vsem generacijam ustvarjalcev, Gregor Berce se je sodelujočim na prireditvi zahvalil s priznanji, razstavo pa je uradno odprl generalni direktor republiškega zavoda za kulturno dediščino Jernej Hudolin. »Da se je slikarska kolonija Vrata obdržala štirideset let in še vedno navdihuje amaterske slikarje, ni naključje. Pomeni čvrsto navezo, skupen spoštljiv odnos do narave, umetniškega ustvarjanja, pristnega planinskega druženja in prijateljstva,« je poudaril Hudolin. V vseh teh letih je na likovni koloniji sodelovalo več kot sto udeležencev. Program letošnje prireditve ob odprtju razstave so obogatile pevke vokalne skupine Triglavski zvonovi.
Podporniki projekta likovne kolonije so Občina Kranjska Gora, Gornjesavski muzej Jesenice, ministrstvo za kulturo in Alpska konvencija.

Na Dovje se je vrnil Večer na vasi

Po enoletnem premoru zaradi komunalne ureditve središča Dovjega se je na osrednji vaški trg Pr' Katr znova vrnila tradicionalna prireditev Večer na vasi.

ANDRAŽ SODJA

Na Dovje se je 28. junija po enoletnem premoru znova vrnila ena najstarejših tradicionalnih prireditev Večer na vasi. Letos so jo združili s Podoknico Nedeljskega dnevnika, tako je začetek prireditve letos pripadel pravi etnološki poslastici, nastopu dovških fantov in podokničarja Franca Pestotnika. Seveda pa ni manjkalo niti glasbe, tako je do poznih jutranjih ur igral ansambel Veseli Begunjčani.

Kot je dejal predsednik Turističnega društva Dovje Mojstrana Matjaž Podlipnik, se je znova izkazalo, da Dovžani takšno prireditev potrebujejo in cenijo, saj je bil trg kmalu poln: "Lani je bila cesta na Dovjem razkopana in Večera na vasi nismo mogli organizirati. Ker popolnoma brez dogodka nismo hoteli biti, pa smo pripravili Slovenski večer na Trgu olimpijcev v Mojstrani, ki nam ga je tradicionalno zmočil dež. No, letos, ko so dela zaključena, je bil prireditveni prostor pripravljen in vrnil se je, tokrat že 33. Večer na vasi. Program je vedno pripravljen tako, da je nekaj tudi etnološke vsebine, tako je za ta del poskrbela Podoknica Nedeljskega in pa domača folklorna skupina. Dogodek je bil zanimiv, kljub temu da je bil letos nekoliko v senci velike veselice ob pomembni obletnici, 130-letnici PGD Dovje, in veseli smo, da so ga krajani vzeli za svojega."

Na osrednjem vaškem trgu so letos spet pripravili Večer na vasi.

Planince opozarjajo na opremo

Na več izhodiščnih točkah zahtevnih planinskih poti na Vršiču in v Ratečah so postavili opozorilne table s podobo »hribovke Mojce«, ki planincem svetuje, naj pot nadaljujejo samo z ustrezno opremo.

SIMON ŠUBIC

Planince, ki se z Vršiča odpravljajo na Mojstrovko in Prisojnik, po novem čaka opozorilo v treh jezikih (poleg slovenskega še v nemščini in angleščini), da za nadaljevanje poti potrebujejo primerno gorniško opremo. Opozorilne table, na katerih je upodobljena ustrezno opremljena »hribovka Mojca«, so postavili na treh izhodiščnih točkah na območju Vršiča, še tri pa v Ratečah.

S skupno preventivno aktivnostjo Policijske uprave Kranj, Gorske reševalne službe Kranjska Gora in Občine Kranjska Gora želijo na prijazen način potrkati na vest planincev, da sredogorja in visokogorja ne bi jemali preveč zlahka, je razložil Bojan Kos s PU Kranj. »Vse tri lokacije na območju Vršiča so povezane z Mojstrovko in Prisojnikom – gorama, ki sta se letos izkazali za bolj problematični. Pa ne toliko zaradi zahtevnosti poti, ampak zaradi razmišljanja planincev, ki so obe gori enačili z nizkimi hribi. Temu primerno so bili tudi (ne)opremljeni,« je razložil Kos.

»Že lani, letos pa še bolj, smo zabeležili porast števila intervencij, niti ne zaradi nesreč, ampak zaradi zaplezanih tujih planincev,« je že pred časom razložil Miha Noč, načelnik kranjskogorskih gorskih reševalcev, ki so že spomladi zaradi povečanega obsega reševalnega dela okrepili preventivno delo.

Tveganje v gorah lahko zmanjšamo z upoštevanjem in poznavanjem osnovnih pravil gorništva, tudi uveljavljenih simbolov. Na težavnost ture tako opozarja simbol trikotnika, s katerim so opremljene usmerjevalne table. Prazen enakostranični trikotnik označuje zahtevno planinsko pot, opozorilni znak za zelo zahtevno planinsko pot pa ima v sredini trikotnika še klicaj. V gorah bodite pozorni tudi na markacije v obliki rdečega kroga z belo piko, ki označujejo urejeno planinsko pot, in na rdeče table za označevanje zaprtih poti z napisom »Opozorilo! Planinska pot je začasno zaprta!«.

Visok jubilej gasilcev z Dovjega: Nobelova nagrada za požrtvovalnost!

JANKO RABIČ

Gasilstvo ima v krajih pod Triglavom izjemno dolgo tradicijo. Za organizirano požarno varstvo in drugo pomoč prebivalcem so se najprej odločili na Dovjem, kjer so leta 1889 ustanovili požarno brambo. Od takrat naprej generacije domačinov, vključene v društvo, vedno pomagajo sovaščanom ob požarih in drugih nesrečah in tudi vsakdanjih opravilih. Sedanji člani PGD Dovje nadaljujejo s tem humanim poslanstvom, imajo vzorno urejen gasilski dom, posebej zavzeto skrbijo za podmladek.

Ob letošnjem 130-letnem jubileju so pripravili veliko slavje, ki je trajalo tri dni, obsežne priprave pa kar leto dni. Vsa vas je bila na nogah, težko bi se našel kdo, ki ni sodeloval. Predsednik društva Rok Čebulj je bil skupaj z ostalimi člani izredno vesel in ponosen na to: »Ljudje v kraju čutijo moč gasilstva, doprinos, ki ga vsi dajemo kraju. Društvo živi s krajem, mi z njim, vsi smo pravzaprav eno. Imamo šestdeset mladih gasilcev, kar avtobus moramo najeti, ko jih vozimo na tekmovanja. Društvo obstaja lahko le, če ima podmladek. Z njim smo še močnejši, imamo zagotovljeno svetlo prihodnost.«

Slovesnost s parado, na kateri je sodelovalo več kot sto gasilcev

Novo terensko vozilo, letošnja velika pridobitev

Poleg slavnostne seje s podelitvijo društvenih priznanj in kulturnim programom so izvedli sektorsko vajo nad vasjo Dovje. Sodelovalo je več kot sto gasilcev, tudi iz sosednjih društev. S tisoč metri položenih cevi so preizkusili posredovanje ob požaru na oddaljeni domačiji nad vasjo Dovje. Velika letošnja pridobitev je novo terensko vozilo v vrednosti petdeset tisoč evrov. Večino sredstev je prispevala Občina Kranjska Gora, nekaj so dodali sami iz društvene blagajne.

Vrhunec slavja sta bili parada skozi vas in osrednja slovesnost na novo urejenem prostoru nedaleč od gasilskega doma.

Veliko pohvalnih besed s čestitkami je na osrednji prireditvi dovškim gasilcem izrekel župan občine Kranjska Gora Janez Hrovat in jim ob velikem slavju poleg pomoči pri nabavi novega terenskega vozila dodatno izročil še ček za 1500 evrov za delovanje društva. Čestitke je vsem izrekel tudi predsednik Gasilske zveze Kranjska Gora Robert Plavčak. Podelili so več odlikovanj

Podelili so več odlikovanj, prejeli so jih: Milan Paulus, Barbara Kokalj in Aleš Peternel (gasilsko odlikovanje druge stopnje), gasilsko plamenico druge stopnje je dobil Ivan Ojeraš, odlikovanje za posebne zasluge v gasilstvu pa Ignac Šubic in Slavko Skumavc.

za dolgoletno zavzeto in požrtvovalno društveno delo. Gasilsko odlikovanje druge stopnje so prejeli: Milan Paulus, Barbara Kokalj in Aleš Peternel, gasilsko plamenico druge stopnje Ivan Ojeraš, odlikovanje za posebne zasluge v gasilstvu pa Ignac Šubic in Slavko Skumavc. Razvili so nov prapor, tretji v dosedanji zgodovini. Botra sta bila Agrarna skupnost Dovje - Mojstrana in družina Mithar, spominske trakove za prapor je prispevalo 19 krajanov in društev. Nov avto in prapor sta blagoslovila župnika Boris Rozman in Franc Juvan.

Po slavju so si lahko vsi oddahnili, vsem bo še lep čas ostal v spominu prijeten občutek, da jim je vse uspelo. Nekdo je na spletni strani društva izvedbo celotnega praznovanja vsega dela, ki ga gasilci opravljajo, najbolj slikovito zapisal: »Za vse, kar so naredili, si zaslužijo Nobelovo nagrado za požrtvovalnost.«

Posebej ponosni so na gasilski podmladek.

Prenovili cesto, zaprli pot

Ko so urejali državno cesto mimo Dovjega in Mojstrane, so na novo uredili tudi most čez Sedučnikov potok, ki je zdaj bolje zavarovan z zaščitno ograjo in zaprli pot, zaradi česar so kmetje in pešci postali brez možnosti prehoda ceste. Po sestanku s pristojnimi na ministrstvu, na katerem je bil tudi predsednik sveta KS Izidor Podgornik, so se dogovorili, da za kmete pot uredijo, za pohodnike pa ostaja zaprta. Kot pravi predsednik TD Dovje - Mojstrana Matjaž Podlipnik, bi bili zelo zadovoljni, če bi bilo mogoče pot, ki je bila na tem mestu v uporabi več kot petdeset let, ohraniti. "Razumemo, da je varnost na prvem mestu, a bi si želeli, da bi bila hitrost omejena in da bi pot ostala uporabna." Trenutno je tako peš mogoče priti na Dovje po Gobeli, kjer je urejen tudi pločnik, druga možnost pa je po poti ob Savi in mimo kampa Kamne, pojasni Podlipnik. "Ta pot je lepša in varnejša, a tudi precej daljša." S problematiko so se seznanili tudi člani sveta KS Dovje Mojstrana, ki bodo skupaj z občinsko upravo naredili vse, da tudi pešpot postane ponovno prehodna.

Kaj vse je »skočilo« v Vandotovo malho

Poletni utrip Kranjske Gore so prijetno popestrile Kekčeve ustvarjalnice na različne teme, kot sta Vandotova malha in ogledalo vile Škrlatice ...

SUZANA P. KOVAČIČ, FOTO: **TINA DOKL**

Vse tiho je bilo, kajti otroci, ki so se udeležili nedavnih Kekčevih ustvarjalnic, so pozorno poslušali Neli Štular, kustosinjo v Gornjesavskem muzeju Jesenice, ko jim je v Liznjekovi domačiji prebirala Vandotovo zgodbo iz knjige Kekec na hudi poti. »Otroci zelo dobro poznajo Kekca, Pehto, Bedanca, Mojco, Rožleta, Kosobrina ..., morda pa malo manj like, kot sta divji mož Prisank in vila Škrlatica, po katerih se imenujeta naši gori. Tudi te smo oživili in ustvarjali izdelke na izbrano temo, otroci pa so imeli vso ustvarjalno svobodo, da jih naredijo po svoje,« je povzela Neli Štular. Štiri dopoldneve so ustvarjali; izdelali so Vandotovo malho, da so vanjo lahko dali malico, sestavljeno iz Kosobrinovega podplata in Mojčinih rogljičkov, ki so jih spekli v naslednjih dneh. Izdelali so škatlico, v katero so natresli mešanico za domači čaj, zadnji dan so okrasili še ogledalo vile Škrlatice. Desetletni Rok iz Ljubljane je bil navdušen tako nad ustvarjalnico kot tudi Kranjsko Goro z njeno okolico. »Tu smo na počitnicah, s seboj imamo tudi kuža. Zelo lepo okolje je za sprehode,« je povedal Rok, sedemletnemu Svitu, prav tako iz Ljubljane, pa je bil najbolj všeč obisk Kekčeve dežele. Na počitnicah v Kranjski Gori je bila tudi triletna Viktorija iz Miklavža, ki se je ustvarjalnice udeležila z osemletno sestro Veroniko. Viktorija je prelepo zapela Kekčevo pesem, ki je verjetno odmevala tudi pri jezeru Jasna, kamor so se z družino hodili kopat, četudi se jim je jezero zdelo kar hladno. Devetletna Tara pa je domačinka – in kot je povedala, je bila na Kekčevih ustvarjalnicah prav vse dni, ker rada ustvarja in ker se Kekca zares nikoli ne naveliča ...

Spekli so Kosobrinov podplat, ki še najbolj spominja na sirno-kruhovo jed.

Vsak je izdelal (izrezal in porisal) tudi svojo škatlico, v katero so potem natresli zdravilno mešanico za domači čaj iz materine dušice, melise, mete, ognjiča, tavžentrože, plahtice, malinovih listov, bezgovih in regratovih cvetov.

Mladi na taboru poglobili znanje o naravi

MARJANA AHAČIČ

Triglavski narodni park je za osnovnošolce iz Skupnosti šol Biosfernega območja Julijske Alpe v začetku julija v dolini Trente pripravil brezplačni poletni tabor TNP 2019 – Biodiverziteta v Trenti. Triindvajset mladih je spoznavalo raznolikost živalstva in rastlinstva, podali pa so se tudi na Kriške pode in se tako pridružili mednarodnemu dogodku Mladi na vrhu 2019.

Kot je povedala Tina Markun s TNP, so udeleženci petdnevnega tabora v Trenti na različne načine spoznavali naravni svet s poudarkom na naravovarstvu in ohranjanju ter širjenju znanja o biodiverziteti. "Zaposleni Triglavskega narodnega parka so za udeležence pripravili zanimiva tematska vodenja po Soški poti, ogledali so si botanični vrt Juliana in se z gorskim vodnikom podali na Kriške pode. Popoldneve so izkoristili za predstavitev dela naravovarstvenih nadzornikov in lovca. Na delavnici so udeleženci spoznali, da lovčeva oprema ni samo puška. Podali so se v gozd, spoznali lovišče in opazili srnjad ter kozoroge. Pestri so bili tudi večeri: opazovali so nočno nebo, se udeležili brezplačnega poletnega kina z ogledom dokumentarnega filma o naravi na Finskem."

Z gorsko turo na Kriške pode so se tako kot mladi v drugih zavarovanih območjih v Alpah pridružili gibanju Mladi na vrhu. Na pobudo Mreže zavarovanih območij v Alpah se namreč mladi v različnih alpskih državah na isti dan povzpnejo v visokogorje in pozornost namenijo zavarovanim rastlinam in živalim ter spoznavanju pravilnega gibanja in vedenja v občutljivem gorskem svetu.

V Ratečah strežejo Rateško južno

Tri rateška gostišča ponujajo meni Rateška južna, v katerem so na sodoben način reinterpretirane tradicionalne rateške jedi, kot so presnjak, ovčetina, štrukelj, kislo zelje, pehtranova potica, suhe tepke ...

URŠA PETERNEL

V okviru projekta AlpFoodway so tri rateška gostišča (Pri Žerjavu, Vila Moj mir in UH Kavalar) oblikovala enoten tradicionalni meni Rateška južna. Osnovan je na tradicionalnih rateških jedeh, kot so presnjak, ovčetina, štrukelj, kislo zelje, pehtranova potica, suhe tepke ... A te jedi so v meniju interpretirane na sodoben način. Presnjak tako ponujajo kot kremno juho iz svežega zelja in krompirja. Glavno jed sestavljajo dušeno jagnječje stegno s pirejem iz gomolja zelene ter ocvrtim štrukljem s kislim zeljem in skuto. V sladici pa so združili okuse suhih hrušk (rateških koc), domačih piškotov in pehtranove potice in nastala je zloženka iz suhih hrušk, domačih piškotov in skute s pehtranom.

Rateško južno so junija predstavili v vaškem jedru Rateč.

Kot je povedal Klemen Klinar iz Razvojne agencije Zgornje Gorenjske, ki je partnerica v projektu AlpFoodway, je meni zasnoval kuharski šef Jernej Rac v sodelovanju s kuharji iz rateških gostiln. V treh rateških gostiščih meni pripravljajo po enotnem receptu in po enotni ceni 19 evrov.

"Tradicionalno rateško kulinariko smo želeli interpretirati na inovativen, sodoben način in jo prenesti v gostinsko ponudbo ter ponuditi v rateških gostiščih," je povedal Klinar in dodal, da so prvi odzivi zelo dobri, prve okuševalce (Rateško južno so predstavili junija v vaškem jedru Rateč) pa je najbolj navdušila sladica. Ob tem velja omeniti, da v meni niso

Svád´k gváž

Izkušene rateške gospodinje so svoje znanje prenašale na mlade.

Présnjk

vključeni najbolj znani rateški krapi, saj so ti že dalj časa vključeni v gostinsko ponudbo rateških gostišč.
V sklopu projekta je nastal tudi kratki dokumentarni film Rateški krapi, v katerem nastopajo domačini in pripovedujejo o tem, kako v rateških domovih še vedno pripravljajo to tradicionalno jed. Rateške gospodinje Marija Stranig, Jerca Kramar in Jerca Oman prikažejo način priprave krapov, Sonja Kavalar iz Gostišča UH pripoveduje o tem, kako se nad rateškimi krapi navdušujejo njihovi gosti, o prehranski dediščini pa v filmu govori Tina Brlogar iz Turističnega društva Rateče.
Projekt AlpFoodway je bil sicer v Ratečah zasnovan še širše, vanj so pritegnili domačine in tako so starejši mlade gospodinje učili pripravljati tradicionalne rateške jedi, kot so krapi, peči potico (za Rateče je najbolj značilna pehtranova) in celo izdelovati koline. Sodelovali so tudi otroci, s katerimi so cvrli flancate, pekli prste in kuhali krape ter pripravljali planinsko meštico.
Zanimivi so bili tudi pogovorni večeri s starejšimi Ratečani o tem, kaj se je včasih v Ratečah jedlo, kuhalo … Tako nastaja tudi knjiga, ki jo snujeta Klemen Klinar in Ambrož Černe, nosila bo naslov Rateška košta, izšla pa bo jeseni.

Jagnjéči stêgn

S Triglava po virtualni jeklenici

SUZANA P. KOVAČIČ, FOTO: **TINA DOKL**

Najnovejša, zelo privlačna pridobitev Slovenskega planinskega muzeja je virtualni zipline, ki uporabnika popelje z vrha Triglava vse do pristanka na travniku zraven planinskega muzeja. Kot je povedal Matjaž Podlipnik, koordinator za turizem v Občini Kranjska Gora, vse več obiskovalcev prihaja v njihov muzej z željo, da bi radi obiskali tudi Triglav, a za to niso izkušeni ali primerno opremljeni – v natikačih se na goro ne gre; oziroma so kakšne druge okoliščine, da se nanj ne morejo povzpeti. »Zato smo se odločili, da zanje naredimo virtualni zipline, da bodo Triglav doživeli v našem muzeju na varen način,« je pojasnil Podlipnik. Zipline je ideja tudi za tiste, ki so že bili na Triglavu, pa turo lahko še enkrat virtualno podoživijo. Za uresničitev ideje je poskrbela ekipa VR team, ki je izdelala 3D-animacijo Triglavskega pogorja, ki ga uporabnik med nihanjem v plezalnem pasu, pritrjenem na posebno piramidno stojalo, in opremljen s čelado opazuje skozi posebna očala. Doživetje je realistično, vidite vse vrhove, se ozirate nazaj proti Severni triglavski steni, se razgledate na Triglavsko Bistrico, srečate kozoroga, opazite orla in kanje v daljavi …

Naj mladih ne vzgaja ulica

Otroci in mladi, ki obiskujejo Dnevni center Društva Žarek v programu Naj mladih ne vzgaja ulica, so se sredi julija skupaj z mentorji odpravili na počitniški izlet v Ljubljano. Tam so se najprej sprehodili po starem mestnem jedru ter si ogledali tržnico ter Zmajski in Šuštarski most pa tudi Prešernov spomenik. Nato so se odpravili v Hišo eksperimentov, kjer se znanost, učenje, umetnost in humor prepletajo v celoto. Otroci in mladi so si pri samostojnem raziskovanju in izvajanju poskusov približali naravne zakonitosti in pojave iz vsakdanjega življenja ter se tako učili iz lastnih izkušenj, je povedala mentorica iz društva Žarek Veronika Šuštar. Na interaktivnih delavnicah, ki so jih navdušile, so tako lahko izdelali padalo, kalejdoskop, kamero ter izvedli zanimiv poskus s frnikolo in folijo. Dnevni center Društva Žarek deluje sicer na štirih enotah: na Bledu, v Gorjah, v Mojstrani in na Koroški Beli.

Trideset fotografskih let Mihaela Kersnika

JANKO RABIČ

Mihael Kersnik iz Mojstrane je dolgoletni ljubiteljski fotograf. Za poglede skozi objektiv in ustvarjanje fotografij se je navdušil že v osnovni šoli na Dovjem, kjer je bil njegov prvi mentor Izidor Trojar. Leta 1989 se je vključil v novoustanovljeni Foto klub Jesenice, kjer je bil njegov najboljši mentor za barvno fotografijo priznani fotograf Franc Črv. Tam se je srečal z mojstrom planinske fotografije Jakom Čopom. Ob tridesetletnici sodelovanja v klubu je Mihael v galeriji v Mercator centru na Jesenicah pripravil samostojno razstavo barvnih fotografij, na kateri predstavlja delček svojega fotografskega ustvarjanja. Blizu so mu motivi polj, gozdov, planin, gora, rek, zanimive arhitekture mest in vasi ter utrinki društvenih prireditev. Na odprtju je predsednik Foto kluba Jesenice Janez Vrzel avtorju izročil priznanje za pripravljeno razstavo in njegovo delo v klubu. Odprtje je z glasbo obogatila citrarka Danica Butinar iz Rateč. Fotografije bodo na ogled do 11. septembra.

Mihael Kersnik je tudi dolgoletni ljubiteljski fotograf.

Kolesarji so se tudi letos odpravili na izlet, ki ga ob občinskem prazniku tradicionalno organizira društvo invalidov.

Tudi letos so šli na kolesarski izlet

Društvo invalidov občine Kranjska Gora je tudi letos pripravilo tradicionalni kolesarski izlet ob občinskem prazniku. Kljub slabi vremenski napovedi se ga je prejšnji četrtek udeležilo enajst kolesarjev. "Trasa je potekala iz Kranjske Gore do Rateč. Med potjo smo si ogledali novi most čez cesto v Planico za smučarje tekače v zimskem času, pot pa nadaljevali do nekdanjega mejnega prehoda z Italijo, mimo obeležja o osamosvajanju države Slovenije in skozi vas Rateče do gostilne Uh, kjer so nas zelo lepo sprejeli, in tam nadaljevali prijetno druženje in praznovanje praznika. Med nami je bila tudi letošnja prejemnica priznanja občine, 80-letna gospa Mira Smolej. Vsaka čast!" je sporočil predsednik Društva invalidov občine Kranjska Gora Marko Košir. Prejšnjo soboto pa je kranjskogorska ekipa sodelovala na medobčinskem srečanju športnikov invalidov v Lescah, kjer so se skupaj z ekipami iz radovljiškega in škofjeloškega medobčinskega združenja pomerili v pikadu in prstometu, kjer je kranjskogorska ekipa zasedla četrto mesto.

Po vojni so bili izgnani na Kočevsko

Julija letos je minilo sedemdeset let, odkar je bilo kar petnajst družin iz Zgornjesavske doline izgnanih iz svojih domov in odpeljanih na Kočevsko. Med njimi je bilo za en razred otrok, starih od pol leta do polnoletnosti, iz Srednjega Vrha so morale oditi tri družine, kar je bila skoraj polovica vsega prebivalstva vasi.

MARJANA AHAČIČ

Med izgnanimi je bil tudi danes devetdesetletni Kristjan Robič, član ene od treh družin iz Srednjega Vrha, ki so jih štiri leta po koncu druge svetovne vojne izselili na Kočevsko. Oče Franc je bil namreč obtožen, da je nekomu želel pomagati pri pobegu čez mejo v Avstrijo. Zaradi tega je bil obsojen na eno leto poboljševalnega dela in triletni izgon iz kraja prebivališča. Sosed, svak Andrej Mertelj, brat Francetove žene Helene, je bil z istim razlogom obsojen na devet let prisilnega dela, izgon za dobo petih let, izgubo državljanskih pravic za tri leta in odvzem celotnega premoženja.

Z njima so morale od doma tudi družine: pri Mertljevih noseča žena in petletni sin, pri Robičevih pa mama Helena in sedem od desetih otrok, najmlajšemu je bilo komaj šest let, sestra Štefka, ki je v visoki starosti umrla to zimo, je bila celo nekdanja partizanka. Prizaneseno je bilo trem sestram, ki so bile že poročene in so živele drugje, na domačiji pa sta ostala očetova 75-letna sestra Marija in 74-letni brat Jože.

»Dali so nam dve uri časa, da se pripravimo na odhod. Od doma smo šli za vozom, kot cigani. Spomnim se, kako smo na železniški postaji v Kranjski Gori čakali na vlak … Nikogar ni bilo blizu, le ena od sester je mami prinesla vodo.«

Kristjan Robič še danes, po sedmih desetletjih, ne more pozabiti krivice, ki se je zgodila njemu in še 14 družinam iz Zgornjesavske doline. »To, da bi oče in stric komu kazala pot čez mejo, je čista neumnost, kar se je izkazalo že leta 1959, ko je Srb Vlado Sebo, ki naj bi mu kazala pot do Avstrije, v pisni izjavi potrdil, da je v Srednji Vrh prišel zgolj zato, da bi od očeta kupil čebele. Skupaj sta šla do strica, kjer je bil roj naših čebel, in na vprašanje, kje je državna meja, sta mu s prstom pokazala v smeri Avstrije. To je bilo vse,« pravi Kristjan Robič.

Ne razume, zakaj je vseh sedem desetletij ta huda krivica še vedno pogosto zavita v molk, zato si je za svoje poslanstvo zadal, da bo o tem govoril, tudi v imenu tistih, ki jih ni več – njegov oče je umrl leta 1964, mama pa dvajset let za njim. Od tistih, ki so bili v času izgnanstva starši, je danes živa le Pavla Pristavec iz Kranjske Gore. Oba z možem sta bila partizana, otroka dvojčka sta bila tedaj stara komaj sedem mesecev.

»Še danes ne vemo, kdo ima zasluge za selitev nedolžnih ljudi štiri leta po koncu vojne. Mislim si, da je oblast morda želela naseliti kraje, ki so jih morali zapustiti kočevski Nemci, ljudem, ki so živeli ob meji nekdanje države, pa vliti strah v kosti …« premišljuje.

Kristjan Robič iz Gozda - Martuljka še vedno hrani lepo urejeno obsežno dokumentacijo o povojni obsodbi svojega očeta in izgnanstvu cele družine. V rokah drži fotografijo Pavle Pristavec iz Kranjske Gore.

V Kočevje so prišli brez vsega. »Sploh ne vem, kako smo živeli. Nekaj hrane smo dobili od domačinov, nekaj smo prinesli še od doma …« Kristjan Robič, ki mu knjige niso bile tuje, se je v Kočevju dogovoril, da gre lahko v metalurško šolo v Ljubljano, kasneje je zaključil še pedagoško akademijo in pri skoraj petdesetih tudi strojno fakulteto.

»Naša družina se je iz Kočevja vrnila na dan sv. Neže leta 1951, a je bila ponovno izgnana iz mejnega pasu. Šele marca istega leta smo se na veliko soboto spet vsi zbrali doma. Otroci iz naše družine smo dosegli, da imamo rešeno vlogo o popravi krivic, staršem pa so za vse trpljenje priznali le status političnega zapornika.«

V desetletjih po vojni je Kristjan Robič delal v prosveti – najprej kot učitelj in en mandat tudi kot ravnatelj na tedanji vajeniški šoli na Jesenicah, zadnjih pet let pa kot profesor na Srednji tehnični šoli Iskra v Kranju. Zdaj s soprogo Ivano v krogu družine preživljata mirno jesen življenja v Gozdu - Martuljku, gospod Kristjan pa kljub častitljivi starosti še vedno izpolnjuje poslanstvo, ki si ga je zadal kot moralno dolžnost – to je širiti glas o krivici, ki se je pred sedmimi desetletji zgodila 15 družinam v Zgornjesavski dolini in o kateri še danes mnogi nočejo ne razmišljati ne govoriti.

avgust 2019

Petek, 16. avgust ▶ Rateče, Kajžnkova hiša, ob 10.00
USTVARJAMO Z ANJO PANJO: ČRNA LOPA IN DEŽELA KOLOVOZIJA
Organizator: Gornjesavski muzej Jesenice;
Info: neli.stular@planinskimuzej.si, 08/38 06 732

Petek, sobota, 16.–17. avgust ▶ Ljudski dom Kranjska Gora, ob 19:30
15. ŠKERLOVI DNEVI
Dvodnevna prireditev zborovskega petja
Organizator: KD Odmev, MePZ Kranjska Gora; Info: Nevenka Grozina +386 31 379 011 ali negro1712@gmail.com

Petek, 16. avgust ▶ Kranjska Gora, jezero Jasna, od 20.00 do 21.00
JOGA OB JEZERU JASNA Z ANO KERSNIK ŽVAB
V primeru slabega vremena joga poteka v dvorani Vitranc.
Organizator: Klub Devayani, Ana Kersnik Žvab;
Info: ana.kersnik@gmail.com ali 051274886

Petek, 16. avgust ▶ Kranjska Gora, travnik za agencijo Julijana, ob 20.30
KINO POD ZVEZDAMI: KEKČEVI FILMI
Organizator: Julijana Turizem; Info: julijanaturizem@gmail.com, 051/623 701

Petek, 16. avgust do nedelja 18. avgust 2019 ▶ Kranjska Gora, Teater Korona, Casinò & Hotel, ob 21.30 in 24.00
HERITAGE REVUE BY ODYSSEO CABARET MUSICAL HALL
varietejski spektakel
Organizator: HIT d.d.; Info: marketing.korona@hit.si ali 04 587 80 00

Sobota, 17. avgust ▶ Slovenski planinski muzej, ob 9.00
POLETNE PLANINSKE USTVARJALNICE: LOV NA PLANINSKI KLOBUK IN ZA GORSKIMI ŠKRATICAMI
Organizator: Gornjesavski muzej Jesenice – Slovenski planinski muzej in CŠOD OE Planica; Info: neli.stular@planinskimuzej.si, 08/38-06-732

Sobota, 17. avgust ▶ Kranjska Gora, Restavracija Montana, Korona, od 19.00 dalje
AL PICONE
Glasbena animacija v restavraciji
Organizator: HIT, d. d.; Info: marketing.korona@hit.si ali 04/587 80 00

Nedelja, 18. avgust ▶ Kranjska Gora, trg pred cerkvijo, od 20.30 do 22.00
POLETJE POD VITRANCEM: ANSAMBEL ZGORNJESAVCI
Organizator: Turizem Kranjska Gora, Info: info@kranjska-gora.eu, 04/5809 440

Ponedeljek, 19. avgust ▶ Kranjska Gora, trg pred cerkvijo, od 20.30 do 22.00
POLETJE POD VITRANCEM: GOLDEN DIXIE BOYS
Organizator: Turizem Kranjska Gora; Info: info@kranjska-gora.eu, 04/5809 440

Ponedeljek, 19. avgust ▶ Kranjska Gora, jezero Jasna, od 20.00 do 21.00
PILATES OB JEZERU JASNA Z ANO KERSNIK ŽVAB
V primeru slabega vremena joga poteka v dvorani Vitranc.
Organizator: Klub Devayani, Ana Kersnik Žvab;
Info: ana.kersnik@gmail.com ali 051274886

Torek, 20. avgust ▶ Mojstrana, park Triglavski gaj, ob 18.00
ALPSKA JOGA
V primeru dežja odpade.
Organizator: Ana Pirih; Info: anapirih@gmail.com, 031 416 180

Sreda, 21. avgust ▶ Kranjska Gora, jezero Jasna, od 20.00 do 21.00
PILATES OB JEZERU JASNA Z ANO KERSNIK ŽVAB
V primeru slabega vremena joga poteka v dvorani Vitranc.
Organizator: Klub Devayani, Ana Kersnik Žvab;
Info: ana.kersnik@gmail.com ali 051/274 886

Petek, 23. avgust ▶ Kranjska Gora, Teater Korona, Casinò & Hotel, ob 21.00 in 22.30
VEČER NARODNO-ZABAVNE GLASBE: SLOVENSKI VEČER & VESELI BEGUNJČANI
Organizator: HIT, d. d.; Info: marketing.korona@hit.si ali 04 587 80 00

Petek, 23. avgust ▶ Kranjska Gora, jezero Jasna, od 20..00 do 21.00
JOGA OB JEZERU JASNA Z ANO KERSNIK ŽVAB
V primeru slabega vremena joga poteka v dvorani Vitranc.
Organizator: Klub Devayani, Ana Kersnik Žvab;
Info: ana.kersnik@gmail.com ali 051/274 886

Petek, 23. avgust ▶ Kranjska Gora, trg pred cerkvijo, od 20.30 do 22.00
POLETJE POD VITRANCEM: PIHALNI ORKESTER JESENICE - KRANJSKA GORA
Organizator: Turizem Kranjska Gora; Info: info@kranjska-gora.eu, 04/5809 440

Sobota, 24. avgust ▶ Slovenski planinski muzej, ob 9.00
POLETNE PLANINSKE USTVARJALNICE: SREČELOV V PLANINSKEM NAHRBTNIKU
Organizator: Gornjesavski muzej Jesenice – Slovenski planinski muzej; Info: neli.stular@planinskimuzej.si, 08/38 06 732

Sobota, 24. avgust ▶ Kranjska Gora, trg pred cerkvijo, od 20.30 do 22.00
POLETJE POD VITRANCEM: PANDA
Organizator: Turizem Kranjska Gora; Info: info@kranjska-gora.eu, 04/5809 440

Sobota, 24. avgust ▶ Kranjska Gora, Teater Korona, Casinò & Hotel, ob 21.00 in 23.00
GLASBENI VEČER: ELEGANCE & CO. & MAŠA CILENŠEK
Organizator: HIT, d. d.; Info: marketing.korona@hit.si ali 04/587 80 00

Nedelja, 25. avgust ▶ Kranjska Gora, trg pred cerkvijo, od 20.30 do 22.00
POLETJE POD VITRANCEM: TRAVELLIN' BLUES BAND
Organizator: Turizem Kranjska Gora, Info: info@kranjska-gora.eu, 04/5809 440

Ponedeljek, 26. avgust ▶ Kranjska Gora, jezero Jasna, od 20.00 do 21.00
PILATES OB JEZERU JASNA Z ANO KERSNIK ŽVAB
V primeru slabega vremena joga poteka v dvorani Vitranc.
Organizator: Klub Devayani, Ana Kersnik Žvab;
Info: ana.kersnik@gmail.com ali 051/274 886

avgust 2019

Torek, 27. avgust Mojstrana, park Triglavski gaj, ob 18.00
ALPSKA JOGA
V primeru dežja odpade.
Organizator: Ana Pirih, Info: anapirih@gmail.com, 031/416 180

Sreda, 28. avgust Kranjska Gora, jezero Jasna, od 20.00 do 21.00
PILATES OB JEZERU JASNA Z ANO KERSNIK ŽVAB
V primeru slabega vremena joga poteka v dvorani Vitranc.
Organizator: Klub Devayani, Ana Kersnik Žvab;
Info: ana.kersnik@gmail.com ali 051/274 886

Četrtek, 29. avgust Mojstrana, Slovenski planinski muzej, ob 20.00
ALJAŽEVI DNEVI: VEČER S PLANINSKO VSEBINO
Organizator: TD Dovje-Mojstrana, Slovenski planinski muzej,
PD Dovje-Mojstrana, Župnija Dovje in KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana;
Info: info@mojstrana.com

Petek, 30. avgust Kranjska Gora, jezero Jasna, od 20.00 do 21.00
JOGA OB JEZERU JASNA Z ANO KERSNIK ŽVAB
V primeru slabega vremena joga poteka v dvorani Vitranc.
Organizator: Klub Devayani, Ana Kersnik Žvab;
Info: ana.kersnik@gmail.com ali 051274886

Petek, 30. avgust --- Dovje, Aljažev prosvetni dom na Dovjem, ob 20.00
ALJAŽEVI DNEVI: POGOVORNI VEČER: NEJC ROPRET, SNG DRAMA MARIBOR
Organizator: TD Dovje-Mojstrana, PD Dovje-Mojstrana, Župnija Dovje in KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana, Info: info@mojstrana.com

Petek, 30. avgust Kranjska Gora, trg pred cerkvijo, od 20.30 do 22.00
POLETJE POD VITRANCEM: GAJST'N BAND
Organizator: Turizem Kranjska Gora; Info: info@kranjska-gora.eu, 04/5809 440

Petek, 30. avgust Kranjska Gora, Teater Korona, Casinò & Hotel, ob 21.30 in 24.00
GLASBENO-PLESNI SPEKTAKEL: M-DNA SHOW
Organizator: HIT, d. d.; Info: marketing.korona@hit.si ali 04/587 80 00

Sobota, 31. avgust Dovje, ob 7.00
ALJAŽEVI DNEVI: GUSTLNOV POHOD NA DOVŠKO BABO
Zbor pred Hišo Pr' Katr' na Dovjem
Organizator: TD Dovje-Mojstrana, PD Dovje-Mojstrana, Župnija Dovje in KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana; Info: info@mojstrana.com

Sobota, 31. avgust Mojstrana, ob 10.00
ALJAŽEVI DNEVI: RAJŽE PO POTEH TRIGLAVSKIH PRAVLJIC
Zbor pri skalnjaku za pošto v Mojstrani (Savska c. 1)
Predstave so ob vsakem vremenu! Predhodne prijave na telefonsko številko 040/241 660.
Organizator: Marsel Gomboc, s. p., Info: 040/241 660 ali marselgomboc12@gmail.com

Sobota, 31. avgust Mojstrana, trg Olimpijcev, ob 20.00
ALJAŽEVI DNEVI: TRIZVOK
Koncert klasične glasbe
V primeru slabega vremena bo koncert prestavljen v cerkev sv. Mihaela na Dovjem.
Organizator: TD Dovje-Mojstrana, PD Dovje-Mojstrana, Župnija Dovje in KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana; Info: info@mojstrana.com

Sobota, 31. avgust Kranjska Gora, Teater Korona, Casinò & Hotel, ob 21.30 in 24.00
GLASBENO-PLESNI SPEKTAKEL: M-DNA SHOW
Organizator: HIT, d. d.; Info: marketing.korona@hit.si ali 04/587 80 00

Nedelja, 1. september Vrata, pred kapelo sv. Bratov Cirila in Metoda, ob 15.00
ALJAŽEVI DNEVI: TRIZVOK
Koncert klasične glasbe
V primeru slabega vremena bo koncert prestavljen v cerkev sv. Klemena v Mojstrani
Organizator: TD Dovje-Mojstrana, PD Dovje-Mojstrana, Župnija Dovje in KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana, Info: info@mojstrana.com

Nedelja, 1. september Vrata, kapela sv. Bratov Cirila in Metoda, ob 16.00
ALJAŽEVI DNEVI: SVETA MAŠA
Organizator: TD Dovje-Mojstrana, PD Dovje-Mojstrana, Župnija Dovje in KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana, Info: info@mojstrana.com

Torek, 3. september Mojstrana, park Triglavski gaj, ob 18.00
ALPSKA JOGA
V primeru dežja odpade.
Organizator: Ana Pirih; Info: anapirih@gmail.com, 031/416 180

RAZSTAVE

STALNA RAZSTAVA: »VZPON NA GORO«
Mojstrana, Slovenski planinski muzej
Organizator: Gornjesavski muzej Jesenice, Slovenski planinski muzej
Info: Slovenski planinski muzej 08/380 67 30, info@planinskimuzej.si

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA NA ZUNANJIH PANOJIH: »SLOVENSKE GORE V OBJEKTIVU LETNIH ČASOV«
Mojstrana, Slovenski planinski muzej
Organizator: Gornjesavski muzej Jesenice, Slovenski planinski muzej
Info: Slovenski planinski muzej 08/380 67 30, info@planinskimuzej.si

STALNA ETNOLOŠKA RAZSTAVA
Kranjska Gora, Liznjekova domačija
Organizator: Gornjesavski muzej Jesenice
Info: Liznjekova domačija 04/588 19 99, muzej.liznjek@gmj.si

STALNA ETNOLOŠKA RAZSTAVA
Rateče, Kajžnkova hiša (do nadaljnjega zaprta, razen za najavljene skupine)
Organizator: Gornjesavski muzej Jesenice
Info: Kajžnkova hiša 04/587 61 48, muzej.ratece@gmj.si

Vsi smo Kranjska Gora: Jure Jeršin

Kot pravi Jure Jeršin, alpinist in gorski reševalec iz Rateč, je bila odločitev, da se pridruži GRS, postaji Rateče, glede na to, da je že kot otrok opazoval helikopterje, ki so pristajali v bližini njegove hiše, ko so gorski reševalci odhajali na intervencije, logična poteza. Začetek njegove lavinske zgodbe pa je pravzaprav povezan z naključjem: kuža Ari je delal škodo na vrtu, kopal luknje. To je Jureta spodbudilo, da sta se vpisala na tečaj za lavinske pse. Že maja 1996 sta, takoj po tem, ko sta opravila prvi tečaj, v reševalni akciji iskala in tudi našla Staneta Belaka Šraufa, alpinistično ikono in Jurijevega velikega idola. Od trenutka, ko sta z Arijem našla Šraufa, se je spraševal, kako je tak zelenec, kot sem on, dobil pravico najti velikana slovenskega alpinizma in himalajca, se spominja. Zgodbo o dogodku je opisal v zborniku, ki je izšel ob 50-letnici delovanja GRS Rateče. Danes je na spletni strani rateških gorskih reševalcev mogoče prebrati številne njegove zgodbe z reševalnih akcij.

Ko se je pridružil GRS Rateče, je ves čas le napredoval. Najprej se je pridružil lavinskim reševalcem, nato se je pridružil letalcem, je inštruktor letalskega reševanja. V celi Sloveniji jih je le sedem in zaradi tečajev je veliko odsoten od doma. Ob tem je šest let treniral triatlon, smuča klasično in turno, poskusil se je v lednem plezanju, kolesarstvu ..., njegova velika ljubezen pa je jadralno padalstvo. Jurij ima to srečo, da od družine dobiva neskončno podporo pri vseh dejavnostih, za katere se odloči.

S kolegi je bil pred skoraj tremi desetletji začetnik jadralnega padalstva v naši dolini, nato pa je za 50. rojstni dan od kolega Klemena prejel bon za jadralno padalstvo. In ko je po hudi nesreči pod Jalovcem leta 2016 ležal v bolniški postelji, ga je prešinila misel, da bo, če bo lahko še kdaj samostojno hodil, tudi letel. »Ta misel me je obsedla in me ob izdatni pomoči družine držala pokonci!« Padec se je

Jure Jeršin / Foto: Julija Benet

zgodil, ko mu je ob sestopu s smeri Čop-Jesih-Potočnik vzelo nogo in je po pobočju drsel kakih tristo metrov. Zaradi hitrosti ni imel možnosti, da bi se zaustavil. K sreči se je zaustavil pred prepadnim previsom. »Neverjetno, koliko misli, občutij, želje po borbi, po življenju gre skozi možgane v tistih desetih sekundah drsenja po pobočju.«

Posledic po nesreči nima, po pobočju, po katerem je zdrsnil, se je leto dni po nesreči celo spustil s turnimi smučmi! Večkrat pa med pogovorom poudari, da sta za njegovo nadvse uspešno rehabilitacijo močno zaslužna kirurga jeseniške bolnišnice Matej Andoljšek in Robert Carotta. Če bi njune roke lahko pisale zgodbe, bi jima Hans Christian Andersen svinčnike šilil, slikovito pove.

Veliko razmišlja o nesrečah v gorah, o tem, zakaj se zgodijo in kako se odzvati nanje, pa tudi o statusu gorskega reševanja na splošno. Prepričan je, da kazni za tiste, ki jim morajo reševalci odhiteti na pomoč, niso način preprečiti nesreče v gorah. "Ne delam razlik med dobro in slabo opremljenimi planinci. Ko se nekdo znajde v situaciji, ko mu gre za življenje, bom pomagal! Zame je vsak enako vreden, vrhunski alpinist ali 'papučar'. Tukaj gre za življenje, in ne za razloge, ki so botrovali nesreči! Saj kot gasilec tudi ne razmišljam, zakaj je nekomu zagorelo v hiši. Če bi, bi do našega prihoda že zdavnaj pogorela. S tem se ukvarjamo, ko se vrnemo s terena," pravi in dodaja: "Tisti, ki pokliče, potrebuje pomoč. Skozi leta sem se navadil, da po načinu pripovedovanja prepoznam, kdaj je nekdo res ogrožen."

Ker je prepričan, da za varnost v gorah največ zaleže vzgoja, rad predava otrokom v šoli. Predstavi jim nujno opremo, ki jo mora imeti vsak, ki se odpravi v gore, ki jih, ker so relativno nizke, predvsem tujci pogosto ne jemljejo dovolj resno. "Po težavnosti so primerljive s precej višjimi gorami. V visokogorju smo, čeprav se do Vršiča, ki je na 1611 metrih nadmorske višine, praktično lahko pripelješ z avtom!"

Daljši pogovor z Jurijem Jeršinom si lahko preberete na blogu Vsi smo Kranjska Gora

SPREHAJALNE POTI V TURISTIČNI DESTINACIJI KRANJSKA GORA

Rateče–Peč–Koča treh dežel–Korensko sedlo–Podkoren

Odlika poti je mejna gora Peč, kjer je tromeja med Slovenijo, Avstrijo in Italijo. Pot se začne v Ratečah in se po planinski poti skozi gozd vzpne na razgledno Peč.

Na pot se podamo od izhodiščnega stebra pri avtobusni postaji v Ratečah. Pot vodi mimo cerkve Sv. Duha do središča vasi. Pri gostilni Pri Žerjavu zavijemo desno in pot nadaljujemo skozi vas (smer severozahod). Po približno 500 metrih hoje zavijemo desno na ozko potko in po njej nadaljujemo do neasfaltiranega kolovoza. Ob poti si lahko ogledamo informacijske table v sklopu Turistične poti Tromeja. Po približno 500 metrih zavijemo desno in sledimo usmerjevalnim tablam do planinskega doma Tromeja. Nato se nam ponudita dve možnosti. Lahko se po ozki in strmi, a krajši poti povzpnemo na vrh Tromeje – na vrh Peč, ki je stičišče treh držav Slovenije, Italije in Avstrije, lahko pa pot nadaljujemo po kolovozu. Vračamo se po isti poti. Sestopimo lahko krožno, mimo avstrijske planinske Koče treh dežel (Dreilaender Huette) po avstrijski planinski poti št. 603 na mejni prehod Korensko sedlo. Na slovenski strani prehoda sprva sledimo cesti in nato poti, ki poteka po trasi Rimske ceste v Podkoren. Od Koče treh dežel gremo lahko na slovenski strani po učni poti in sestopimo deloma krožno nazaj v Rateče.

Tromeja, vrh 1511 metrov visoke Peči nad Ratečami

Sestopimo lahko krožno, mimo avstrijske planinske Koče treh dežel po avstrijski planinski poti na mejni prehod Korensko sedlo. Na slovenski strani prehoda sprva sledimo cesti in nato poti, ki poteka po trasi Rimske ceste v Podkoren. Od Koče treh dežel gremo lahko na slovenski strani po učni poti in sestopimo deloma krožno nazaj v Rateče.

Težavnost poti: **srednje zahtevna**
Začetna točka: **avtobusna postaja Rateče, 868 m n. m.**
Vmesna točka: **Tromeja – Peč, 1509 m n. m.**
Končna točka: **Podkoren, 845 m n. m.**
Skupna dolžina poti: **10,7 km, 4 ure**

TURIZEM KRANJSKA GORA, KOLODVORSKA ULICA 1 C, KRANJSKA GORA

ASP

Jesenice, Finžgarjeva 2, Tel.: **04 58 33 330**
Lesce, Hraška cesta 25, Tel.: **04 53 53 450**

Kuharski mojster Andrej Goljat je zbral več kot sedemdeset receptov za sladice različnih vrst, od zavitkov, preprostih kolačkov, narastkov, zmrzlin, krem, strjenk do tiramisujev in tartufov. Vsi recepti imajo naveden čas priprave, pečenja ali zamrzovanja. Vse sladice nas vabijo tudi s slikami.

148 strani, 140 x 200 mm, spiralna vezava

12,50 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Seksi pite je knjiga posvečena ljubiteljem hitrih in enostavnih receptov. Vsebuje 40 preverjenih receptov za sladke, slane, presne, mesne in veganske pite. Pite so slastne, preproste za pripravo in očarajo z bogato kombinacijo okusov in različnimi načini priprave. Postrežemo jih lahko kot sladico, prigrizek, glavno jed ali prilogo.

Mehka vezava,
145 x 210 mm,
90 strani

11 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas